



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА  
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА  
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

---

**ЗАТВЕРДЖУЮ**  
Проректор з навчальної роботи

\_\_\_\_\_ **Л.І.Чорний**  
(підпис) (ініціали, прізвище)

\_\_\_\_\_ 2020 року  
М.П.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ**

**з навчальної дисципліни  
«ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВА»**

**для підготовки на першому освітньому рівні  
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра  
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування  
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

## ЗМІСТ

		Стор.
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	3
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	3
	1.2. Лекції	4
	1.3. Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	6
	1.4. Самостійна робота студентів	33
	1.5. Підсумковий контроль	41
2.	Схема нарахування балів	43
3.	Рекомендовані джерела	45
4.	Додатки	51

# 1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## 1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Фінансовий аналіз: сутність і характеристика в ринковій економіці	7	1	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
2.	Загальна оцінка фінансового стану підприємства	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
3.	Аналіз грошових потоків підприємства	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
4.	Оцінка фінансової стійкості підприємства	12	2	4			6	-	-	-	-	-	-
5.	Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
6.	Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
7.	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	12	2	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-
8.	Оцінка ймовірності банкрутства підприємства	13	1	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-
*	<b>Всього</b>	<b>90</b>	<b>14</b>	<b>28</b>	-	-	<b>48</b>	-	-	-	-	-	-

## 1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1.	<i>Фінансовий аналіз: сутність і характеристика в ринковій економіці</i>	1
1.1.	Фінансовий аналіз в системі управління підприємством	
1.2.	Мета і завдання фінансового аналізу підприємств	
1.3.	Методи та види фінансового аналізу	
2.	<i>Загальна оцінка фінансового стану підприємства</i>	2
2.1.	Фінансовий стан підприємства та необхідність його аналізу	
2.2.	Методика аналізу фінансового стану підприємства	
2.3.	Оцінка динаміки і структури балансу підприємства	
2.4.	Етапи та показники оцінки майна підприємства	
3.	<i>Аналіз грошових потоків підприємства</i>	2
3.1.	Сутність грошового потоку та необхідність його аналізу	
3.2.	Аналіз руху грошових коштів підприємства	
3.3.	Аналіз грошових потоків підприємства за прямим і непрямим методами	
3.4.	Методика визначення необхідної фінансової потреби коштів	
4.	<i>Оцінка фінансової стійкості підприємства</i>	2
4.1.	Сутність і зміст поняття «фінансова стійкість»	
4.2.	Оцінка типу фінансової стійкості підприємства	
4.3.	Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості підприємства	
4.4.	Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства	
5.	<i>Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства</i>	2
5.1.	Сутність платоспроможності підприємства та фактори, що її визначають	
5.2.	Сутність ліквідності та її значення для аналізу фінансового стану підприємства	
5.3.	Аналіз ліквідності балансу підприємства	
5.4.	Аналіз ліквідності й платоспроможності підприємства	
6.	<i>Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства</i>	2
6.1.	Теоретичні аспекти аналізу ділової активності підприємства	
6.2.	Напрямки аналізу ділової активності підприємства	
6.3.	Аналіз інвестиційних проєктів для прийняття рішень щодо їх доцільності	
7.	<i>Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства</i>	2
7.1.	Прибуток як основний показник фінансових результатів підприємства	
7.2.	Аналіз доходів підприємства як джерела формування прибутку	
7.3.	Аналіз складу і структури фінансових результатів підприємства	
7.4.	Факторний аналіз прибутку підприємства	
8.	<i>Оцінка ймовірності банкрутства підприємства</i>	1
8.1.	Визначення ознак неплатоспроможності підприємства	
8.2.	Поняття, види та причини банкрутства підприємства	
8.3.	Методи діагностики банкрутства підприємства	
*	<b>Усього</b>	<b>14</b>

## ***1.3. Семінарські заняття***

### ***1.3.1. Теми та питання семінарських занять і методичні рекомендації до їх опрацювання***

#### **Семінарське заняття 1**

#### **Тема 1. Фінансовий аналіз: сутність і характеристика в ринковій економіці**

##### ***Питання для усного опитування та дискусії***

1. Розкрити сутність і значення фінансового аналізу в діяльності підприємства
2. Охарактеризуйте історичні аспекти виникнення фінансового аналізу
3. Предмет і метод фінансового аналізу
4. Види фінансового аналізу.
5. Система інформаційного забезпечення фінансового аналізу
6. Як використовується інформація фінансової звітності підприємства у здійсненні фінансового аналізу?

##### ***Аудиторна письмова робота***

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.

**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

##### **Варіант 1.**

##### **1. Фінансовий аналіз є складовою:**

- а) аналізу господарської діяльності підприємства;
- б) управлінського аналізу;
- в) загальносистемного економічного аналізу;
- г) економічного аналізу.

....

##### **10. Предметом фінансового аналізу є:**

- а) майно та джерела формування капіталу підприємства;
- б) фінанси підприємства;
- в) фінансові відносини в системі управління підприємством, фінансові ресурси та їх джерела;
- г) необоротні й оборотні активи підприємства.

##### **Варіант 2.**

##### **1. Зовнішній фінансовий аналіз порівняно з внутрішнім має таку особливість:**

- а) множинність користувачів інформації, різноманітність цілей та інтересів суб'єктів аналізу;
- б) не регламентованість методики аналізу;
- в) максимальна закритість результатів аналізу з метою збереження комерційної таємниці.
- г) усі відповіді вірні.

...

##### **10. Дослідження динаміки показників з розрахунком абсолютних і відносних змін передбачає аналіз:**

- а) вертикальний;
- б) трендовий;
- в) факторний;
- г) горизонтальний.

**Завдання 1.1.** Необхідно скласти таблицю порівняльних характеристик визначення терміну «Фінансовий аналіз» не менше 10 вчених, дослідників, економістів і науковців.

**Завдання 1.2.** Охарактеризуйте склад і структуру фінансової звітності підприємства як основного джерела фінансового аналізу:

- Баланс підприємства;
- Звіт про фінансові результати
- Звіт про власний капітал
- Звіт про рух грошових коштів
- Примітки до фінансової звітності.

**Завдання 1.3.** Необхідно провести порівняльну характеристику методів фінансового аналізу в розрізі двох груп: 1) неформалізовані (логічні) методи і 2) формалізовані (кількісні) методи й обґрунтувати можливості їх використання для підприємств.

### **Методичні рекомендації**

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** економічний аналіз, фінансовий аналіз, принципи фінансового аналізу, інструменти, методи фінансового аналізу, логічні методи аналізу, кількісні методи фінансового аналізу, зовнішній фінансовий аналіз, внутрішній фінансовий аналіз, горизонтальний аналіз., вертикальний аналіз, трендовий аналіз, коефіцієнтний аналіз, порівняльний аналіз, факторний аналіз, інформаційне забезпечення фінансового аналізу, фінансова звітність підприємства.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- послідовність фінансового аналізу на підприємстві
- особливості економічного, фінансового та управлінського аналізу для підприємства
- інструментарій фінансового аналізу
- моделювання у фінансовому аналізі;
- різновиди фінансового аналізу за ознаками його класифікації
- відмінні риси внутрішньовиробничого і фінансового аналізу
- зовнішній фінансовий аналіз
- роль бухгалтерського обліку в системі фінансового аналізу підприємства
- роль інформаційного забезпечення ефективного фінансового аналізу.

**Розв'язування завдання 1.1.** Для виконання завдання доцільно обрати позиції не менше 10 науковців щодо трактування сутності поняття «фінансовий аналіз» у таблиці.

**Розв'язування завдання 1.2.** Для виконання завдання необхідно скористатися Положеннями (Стандартами) бухгалтерського обліку, де подано характеристику основних форм фінансової звітності.

**Розв'язування завдання 1.3.** Для виконання завдання доцільно скласти порівняльну таблицю методів фінансового аналізу, виокремивши для цього дві групи: 1) логічні методи: індукція, дедукція, евристичні прийоми, теорія катастроф та ін. 2) кількісні методи: економіко-статистичні методи, методи детермінованого факторного аналізу, статистичні методи вивчення зв'язку, методи оптимізації показників.

## **Семінарське заняття 2**

### **Тема 2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства**

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Яке призначення загальної оцінки фінансового стану підприємства і його змін за звітний період?
2. Охарактеризуйте види фінансового стану підприємства й обґрунтуйте необхідність їх фінансового аналізу
3. Розкрийте методику експрес-аналізу фінансового стану підприємства
4. Поясніть сутність і методику проведення горизонтального і вертикального аналізу балансу підприємства

## 5. Аналітичний баланс як інструмент аналізу фінансового стану підприємства

### *Аудиторна письмова робота*

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

#### **Варіант 1.**

##### **1. Валюта балансу – це:**

- а) загальна вартість власного капіталу;
- б) загальна вартість майна (джерел формування капіталу);
- в) необоротні активи;
- г) основні та оборотні засоби.

...

##### **10. Який вигляд має основне балансове рівняння:**

- а) активи = власний капітал + довгострокові зобов'язання і забезпечення;
- б) основні засоби + оборотні засоби = валюта балансу;
- в) необоротні активи + оборотні активи = власний капітал + поточні зобов'язання і забезпечення;
- г) активи = зобов'язання + власний капітал?

#### **Варіант 2.**

##### **1. Майновий стан – це одна з характеристик фінансового стану підприємства, за допомогою якої оцінюються:**

- а) склад і розміщення активів;
- б) склад і розміщення пасивів;
- в) структура і динаміка активів;
- г) структура і динаміка пасивів;

....

##### **10. За яким принципом будується скорочений аналітичний баланс підприємства:**

- а) об'єднання окремих розділів активу і пасиву балансу;
- б) об'єднання в окремі групи однорідних за складом та економічним змістом статей і доповнення його відповідними показниками структури, динаміки та структурної динаміки;
- в) структурної побудови активу балансу.

**Завдання 2.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства (додаток А), необхідно:

1. Скласти порівняльний аналітичний баланс
2. Зробити вертикальний та горизонтальний аналіз активів підприємства
3. Зробити вертикальний та горизонтальний аналіз пасивів підприємства

За результатами розрахунків зробити висновки.

### *Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** фінансовий стан, експрес-аналіз, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, баланс підприємства, аналітичний баланс, структура балансу підприємства, динаміка балансу підприємства,

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- етапи експрес-аналізу фінансового стану підприємства
- необхідність аналізу фінансового стану підприємства в сучасних умовах розвитку ринку;
- основні напрями аналізу фінансового стану підприємства
- методика вертикального аналізу активів і пасивів підприємства

- методика горизонтального аналізу активів і пасивів підприємства
- необхідність попередньої оцінки фінансового стану підприємства.

**Розв'язування завдання 2.1.** Для виконання завдання доцільно побудувати аналітичний баланс підприємства, використовуючи додаток А на основі укрупнення статей активів і пасивів.

Горизонтальний (часовий) аналіз має можливість визначити абсолютні та відносні зміни у динаміці величин окремих видів активів і пасивів. Показниками горизонтального аналізу актив балансу є:

- величини майна та його видів станом на кінець базового і звітного періодів;
- абсолютні зміни видів активів (у тисячах гривень);
- відносні зміни видів активів (темپ приросту у відсотках);
- абсолютне значення одного відсотка приросту величин майна та його видів – відношення абсолютної зміни до темпу приросту у відсотках.

Вертикальний (структурний) аналіз передбачає дослідження структури активу і пасиву балансу підприємства, тобто частки окремих видів майна і джерел формування капіталу у валюті балансу та підсумку його розділів. Показниками вертикального аналізу активу балансу є:

- частка окремих видів майна у валюті балансу та підсумку його розділів станом на кінець базового і звітного періодів;
- зміни частки (у відсоткових пунктах);
- зміни окремих видів майна у відсотках до загальної зміни валюти балансу (показник динаміки структурних змін)

**Розв'язування завдання 2.2.** Для виконання завдання

### Семінарське заняття 3

#### Тема 2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства

##### Питання для усного опитування та дискусії

1. Охарактеризуйте активи підприємства та методику їх групування для фінансового аналізу
2. Охарактеризуйте етапи та показники аналізу майна підприємства
3. Назвіть показники оцінки майнового стану підприємства
4. Поясніть методику аналізу оборотних активів підприємства
5. Методика аналізу складу та структури необоротних активів підприємства
6. Поясніть методику аналізу ефективності використання підприємством своїх активів

##### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.

##### **Варіант 1.**

**1. Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому, – це визначення:**

- а) власного капіталу;
- б) оборотних активів;
- в) активів.
- г) необоротних активів.

....

**10. Оборотні активи – це:**

- а) гроші та їх еквіваленти, що необмежені у використанні;



- б) інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу;
- в) дебіторська заборгованість;
- г) правильні відповіді а) і б).

#### **Варіант 2.**

**1. Майновий стан – це одна з характеристик фінансового стану підприємства, за допомогою якої оцінюються:**

- а) склад і розміщення активів;
- б) склад і розміщення пасивів;
- в) структура і динаміка активів;
- г) склад, розміщення, структура та динаміка активів і пасивів.

....

**10. Який з наведених показників не використовується в аналізі структури майна:**

- а) частка поточної кредиторської заборгованості в зобов'язаннях і забезпеченнях;
- б) частка необоротних активів у майні;
- в) частка запасів в оборотних активах;
- г) частка поточної дебіторської заборгованості в майні.

**Завдання 3.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства (додаток А), необхідно:

1. Зробити вертикальний та горизонтальний аналіз оборотних активів підприємства
2. Розрахувати чистий оборотний капітал підприємства на початок і на кінець звітного періоду, оцінити його зміну. За результатами розрахунків зробити висновки.

**Завдання 3.2.** На підставі даних фінансової звітності підприємства (додаток А), зробити вертикальний та горизонтальний аналіз необоротних активів підприємства, визначити показники стану необоротних активів: коефіцієнт зносу, придатності. За результатами розрахунків зробити висновки

**Завдання 3.3.** На підставі даних фінансової звітності підприємства (додаток А) слід проаналізувати структуру активів підприємства на початок і на кінець звітного періоду, визначити коефіцієнти постійності та мобільності активів підприємства та співвідношення між необоротними і оборотними активами. За результатами розрахунків зробити висновки

#### **Методичні рекомендації**

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** активи, майно, пасиви підприємства, необоротні активи, оборотні активи, валюта балансу, оборотний капітал, майновий стан підприємства, власний капітал, позиковий капітал, залучений капітал, показники стану основних засобів, коефіцієнти постійності та мобільності активів підприємства, показники ефективності використання активів підприємства, чистий оборотний капітал, власні оборотні активи підприємства.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- класифікація активів і пасивів балансу як об'єкта фінансового аналізу
- майновий стан підприємства та необхідність його аналізу
- методика аналізу необоротних активів підприємства
- методика аналізу оборотних активів підприємства
- методика аналізу власного та залученого капіталу підприємства.
- методика аналізу структури активів підприємства.

**Розв'язування завдання 3.1.** Для виконання завдання доцільно побудувати аналітичний баланс підприємства, використовуючи додаток А на основі укрупнення статей. Здійснення вертикального і горизонтального аналізу оборотних активів підприємства передбачає розрахунок відповідних показників, які рекомендовані в завданні 2.1 лише для статей

оборотних активів підприємства. Чистий оборотний (робочий) капітал розраховується як різниця між оборотними активами підприємства та його поточними зобов'язаннями.

**Розв'язування завдання 3.2.** Для виконання завдання доцільно побудувати аналітичний баланс підприємства, використовуючи додаток А на основі укрупнення статей. Здійснення вертикального і горизонтального аналізу необоротних активів підприємства передбачає розрахунок відповідних показників, які рекомендовані в завданні 2.1 лише для статей необоротних активів підприємства. Коефіцієнт зносу основних засобів підприємства визначається як відношення суми зносу основних засобів (амортизації) до балансової вартості основних засобів. Коефіцієнт придатності основних засобів є протилежним за змістом до коефіцієнта зносу й визначається як відношення залишкової вартості основних засобів до їх балансової вартості, або як:  $1 - \text{Коефіцієнт зносу}$ .

**Розв'язування завдання 3.3.** Для виконання завдання доцільно визначити такі показники:

- Частку статей активів у валюті балансу підприємства на початок і на кінець звітного періоду;
- Коефіцієнт постійності (КП) – це відношення необоротних активів до всіх активів;
- Коефіцієнт мобільності (КМ) – це відношення оборотних активів до всіх активів (або одиниця мінус коефіцієнт постійності);
- Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів підприємства на початок і на кінець звітного періоду.

#### Семінарське заняття 4

#### Тема 3. Аналіз грошових потоків підприємства

##### Питання для усного опитування та дискусії

1. Розкрийте економічний зміст грошових потоків підприємства
2. Проведіть класифікацію грошових потоків підприємства
3. В чому сутність і особливості динамічного та статистичного підходу аналізу грошових потоків підприємства
4. Як визначається величина чистого грошового потоку? Які фактори впливають на його величину?
5. Поясніть методику аналізу грошових потоків від операційної діяльності підприємства
6. Поясніть переваги та недоліки прямого й непрямого методів аналізу грошових потоків підприємства
7. Якими є алгоритми визначення руху грошових коштів у результаті операційної діяльності за прямим і непрямим методами?

##### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

##### **Варіант 1.**

##### **1. Як поділяються грошові потоки за напрямом руху грошових коштів:**

- а) на валовий і чистий грошові потоки;
- б) на надлишковий і дефіцитний грошові потоки;
- в) на регулярний і дискретний грошові потоки;
- г) на додатний і від'ємний грошові потоки.

....

##### **10. Надходження грошових коштів від реалізації продукції відображається у складі:**

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;
- в) фінансової діяльності.
- г) усі відповіді вірні.

##### **Варіант 2.**

**1. Згідно з прямим методом рух коштів у результаті операційної діяльності визначається:**

- а) за сумою надходжень від операційної діяльності та сумою витрачання на операційну діяльність грошових коштів за даними записів їх руху на рахунках бухгалтерського обліку;
- б) шляхом коригування залишків за статтями балансу;
- в) шляхом коригування прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування;
- г) немає вірної відповіді.

...

**10. Різницю між додатним і від'ємним потоками грошей у періоді, що аналізується, характеризує грошовий потік:**

- а) валовий;
- б) чистий;
- в) надлишковий;
- г) дефіцитний.

**Завдання 4.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Звіту про рух грошових коштів (форма №3) (додаток В), необхідно:

- 1) використовуючи прямий метод визначити розмір грошового потоку підприємства;
  - 2) використовуючи непрямий метод визначити розмір грошового потоку підприємства.
- Окреслити переваги та недоліки кожного з цих методів.

**Завдання 4.2.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Звіту про рух грошових коштів (форма №3) (додаток В), необхідно проаналізувати рух грошових коштів підприємства за два роки й оцінити ефективність їх використання підприємством.

#### ***Методичні рекомендації***

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** грошові кошти, грошові потоки, рух грошових коштів, чистий грошовий потік, операційна діяльність, інвестиційна діяльність, фінансова діяльність, сальдо грошового потоку, прямий метод, непрямий метод, коефіцієнт достатності грошового потоку, коефіцієнт ліквідності грошового потоку, коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку, коефіцієнт ефективності грошового потоку, ліквідний грошовий потік, надлишок грошових коштів, дефіцит грошових коштів, Cash-flow, позитивний Cash-flow, негативний Cash-flow.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- сутність руху грошових коштів і необхідність його аналізу
- неоднозначність трактування поняття «грошові потоки підприємства» у вітчизняній та зарубіжній літературі
- особливості формування грошових потоків підприємства за видами його діяльності
- порядок аналіз грошових потоків підприємства за прямим методом
- порядок аналізу грошових потоків підприємства за непрямим методом
- коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства.

**Розв'язування завдання 4.1.** Для виконання завдання необхідно врахувати, що сутність прямого методу аналізу полягає в прямому зіставленні надходження (припливу) грошових коштів із їх витрачанням (платежами). Прямий метод базується на обчисленні припливу (виручка від реалізації продукції, робіт і послуг, й відтоку (оплата рахунків постачальників, повернення отриманих короткотермінових позик та ін.) грошових коштів. При цьому вихідним елементом є виручка підприємства. Непрямий метод заснований на аналізі статей фінансової звітності підприємства. За непрямим методом передбачено визначення суми чистого надходження (видатку) в результаті операційної діяльності шляхом послідовного коригування показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, наведеного в звіті про фінансові результати. Коригування здійснюють із метою врахування впливу змін у складі запасів, операційної діяльності шляхом послідовного коригування

показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, наведеного в звіті про фінансові результати.

**Розв'язування завдання 4.2.** Для виконання завдання необхідно здійснити аналіз надходження й витрачання грошових коштів підприємства за звітний період на основі Звіту про рух грошових коштів (додаток В) шляхом виявлення абсолютного та відносного відхилення значень чистого грошового потоку підприємства. Коефіцієнт ефективності грошових потоків підприємства ( $KEgn$ ) визначається так:

$$KEgn = ЧГП/ВГП,$$

де ЧГП – чистий грошовий потік

ВГП – сума валового від'ємного грошового потоку (витрата коштів).

## Семінарське заняття 5

### Тема 3. Аналіз грошових потоків підприємства

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Охарактеризуйте рух коштів у результаті операційної діяльності підприємства
2. Охарактеризуйте рух коштів у результаті інвестиційної діяльності підприємства
3. Охарактеризуйте рух коштів у результаті фінансової діяльності підприємства
4. Поясніть алгоритм визначення руху грошових коштів підприємства за звітний період
5. Горизонтальний аналіз грошових потоків підприємства
6. Вертикальний аналіз грошових потоків підприємства
7. Методика оцінки достатності та синхронності грошових потоків підприємства

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

#### **Варіант 1.**

**1. Який грошовий потік відображає надходження коштів від поку-пців і виплати грошей постачальникам:**

- а) від фінансової діяльності;
- б) від інвестиційної діяльності;
- в) від операційної діяльності?

...

**10. Який з наведених факторів зумовлює збільшення чистого грошового потоку від операційної діяльності:**

- а) зменшення суми амортизації необоротних активів;
- б) збільшення запасів;
- в) зростання надходжень від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- г) збільшення дебіторської заборгованості?

#### **Варіант 2.**

**1. Грошові кошти від інвестиційної діяльності – це:**

- а) зменшення (збільшення) оборотних активів;
- б) прибуток від операційної діяльності;
- в) отримані відсотки;
- г) отримані позики.

...

**10. Який вид аналізу грошових потоків дає змогу розрахувати частку окремих джерел надходження і напрямів витрачання коштів у загальному їх обсязі:**

- а) вертикальний аналіз;
- б) горизонтальний аналіз;
- в) перспективний аналіз;
- г) усі відповіді вірні.

**Завдання 5.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Звіту про рух грошових коштів (форма №3) (додаток В), необхідно:

- 1) проаналізувати рух грошових коштів підприємства від операційної діяльності;
- 2) проаналізувати рух грошових коштів підприємства від інвестиційної діяльності;
- 3) проаналізувати рух грошових коштів підприємства від фінансової діяльності.

За отриманими результатами аналізу зробити відповідні висновки.

**Завдання 5.2.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Звіту про рух грошових коштів (форма №3) (додаток В), необхідно:

- 1) здійснити горизонтальний аналіз грошових потоків підприємства
- 2) вертикальний аналіз грошових потоків підприємства;
- 3) оцінити достатність, ліквідність і ритмічність надходження грошових коштів підприємства;
- 4) проаналізувати можливість підприємства оплачувати свої термінові зобов'язання.
- 5) оцінити рентабельність грошових потоків підприємства.

За отриманими результатами аналізу зробити відповідні висновки.

### **Методичні рекомендації**

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** грошові потоки від операційної діяльності, грошові потоки від інвестиційної діяльності, : грошові потоки від фінансової діяльності, чистий грошовий потік від операційної діяльності, чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності, чистий грошовий потік від фінансової діяльності, горизонтальний аналіз грошових потоків, вертикальний аналіз грошових потоків, синхронність грошових потоків, ліквідність грошових потоків, ритмічність грошових протоків, пріоритетні платежі підприємства, рентабельність грошових потоків підприємства.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- необхідність поділу грошових потоків за видами діяльності підприємства
- поняття регулярності та дискретності грошових потоків підприємства
- алгоритм визначення руху грошових коштів від операційної діяльності (прямий і непрямий метод)
- алгоритм визначення руху грошових коштів від інвестиційної діяльності
- алгоритм визначення руху грошових коштів від фінансової діяльності
- зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на формування грошових потоків підприємства
- показники, що характеризують здатність підприємства виконувати свої термінові зобов'язання
- напрями оптимізації грошових потоків підприємства
- напрями удосконалення системи управління грошовими потоками підприємства.

**Розв'язування завдання 5.1.** Для виконання завдання необхідно врахувати всі можливі джерела надходження грошових коштів і напрямки їх використання за видами господарської діяльності підприємства. Визначивши чистий рух коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, необхідно розрахувати зміну величини грошових коштів за звітний період. Чистий рух коштів за звітний період визначається як різниця між сумою грошових надходжень та видатків, відображених у статтях Звіту про рух грошових коштів: «Чистий рух коштів від операційної діяльності», «Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності» та «Чистий рух коштів від фінансової діяльності».

**Розв'язування завдання 5.2.** Для виконання завдання необхідно врахувати, що горизонтальний аналіз дає змогу визначити джерела формування додатного грошового потоку, а також встановити напрями витрачання коштів та обсяги за кожним із них. Доцільно зіставити темпи росту чистого грошового потоку з темпами росту активів і чистих доходів від реалізації підприємства. Вертикальний аналіз грошових потоків дає змогу оцінити їх

структуру за джерелами формування та провести ранжирування джерел надходження і напрямів витрачання коштів за вагомістю й порівняти отримані результати.

Синхронність формування грошових потоків передбачає визначення ліквідності за формулою:

$$КЛ_{ГП} = (ДГП - (ЗГ_k - ЗГ_п)) / ВГП,$$

де  $КЛ_{ГП}$  – коефіцієнт ліквідності грошового потоку;

ДГП – додатний грошовий потік;

ВГП – відємний грошовий потік;

ЗГ<sub>к</sub>, ЗГ<sub>п</sub> - залишки грошових коштів на початок і на кінець звітного періоду відповідно.

Можливість виконання термінових боргових зобов'язань на момент оцінювання визначається шляхом розрахунку коефіцієнта негайного виконання боргових зобов'язань ( $К_{НВБЗ}$ ):

$К_{НВБЗ} = \text{Залишок грошей у підприємства} / \text{Термінові зобов'язання підприємства}$

Рентабельність грошового потоку підприємства оцінюється такими показниками:

- рентабельність залишку грошових коштів;
- рентабельність отриманих грошових коштів
- рентабельність витрачених грошових коштів
- рентабельність чистого грошового потоку
- рентабельність грошових потоків.

Для обчислення вищезазначених показників рентабельності в чисельнику показників береться фінансовий результат підприємства (чистий прибуток), а в знаменнику – відповідний показник, рентабельність якого шукаємо і отриманий результат множать на 100%.

## Семінарське заняття 6

### Тема 4. Оцінка фінансової стійкості підприємства

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що її визначають
2. Охарактеризуйте напрямки та етапи аналізу фінансової стійкості підприємства
3. Визначення типу фінансової стійкості підприємства на основі абсолютних показників
4. Назвіть характерні ознаки типів фінансової стійкості підприємства

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

#### **Варіант 1.**

##### **1. Під фінансовою стійкістю підприємства розуміють:**

- а) наявність у підприємства фінансових можливостей одержання кредиту та повернення його у належний термін;
- б) забезпечення стабільності його діяльності в майбутньому;
- в) здатність підприємства швидко продати активи та одержати гроші для оплати своїх зобов'язань;
- г) економічну доцільність функціонування підприємства.

...

##### **10. Який напрям аналізу фінансової стійкості дає змогу визначити відповідний тип фінансової стійкості підприємства:**

- а) розрахунок за даними балансу системи абсолютних показників, які характеризують забезпеченість запасів джерелами формування;
- б) розрахунок за даними балансу системи відносних показників (фінансово-економічних коефіцієнтів);

в) розрахунок за даними звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) показників порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості?

Варіант 2.

**1. Здатність підприємства функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу активів і пасивів у мінливому економічному середовищі, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику, – це визначення:**

- а) ділової активності підприємства;
- б) ліквідності підприємства;
- в) фінансової стійкості підприємства;
- г) платоспроможності підприємства.

...

**10. Фінансово стійким є підприємство за умови, що....**

- а) достатньо власних коштів;
- б) отримує доходи;
- в) має витрати;
- г) отримує прибутки.

**Завдання 6.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Баланс (форма №1) (додаток А), необхідно визначити тип фінансової стійкості підприємства на основі аналізу джерел формування запасів і витрат підприємства. За отриманими результатами зробити відповідні висновки.

**Завдання 6.2.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Баланс (форма №1) (додаток А) визначити наявність власних оборотних коштів у підприємства на початок і на кінець звітного періоду й оцінити ступінь забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами. За отриманими результатами зробити відповідні висновки.

### ***Методичні рекомендації***

***Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:*** фінансова незалежність, фінансова стійкість, власний капітал підприємства, зобов'язання підприємства, фактори впливу на фінансову стійкість підприємства, стійкість джерел формування капіталу, ресурсна стійкість, стійкість управління підприємством, тип фінансової стійкості підприємства, абсолютна фінансова стійкість, нормальна фінансова стійкість, нестійкий фінансовий стан, кризовий фінансовий стан.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- основні ознаки фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають
- загальна оцінка фінансової стійкості та напрямки її аналізу
- методика визначення типу фінансової стійкості підприємства
- показники, що характеризують наявність відповідних джерел формування запасів підприємства
- основні ознаки типів фінансової стійкості
- методика розрахунку та економічний зміст порогу рентабельності підприємства
- економічний зміст і необхідність визначення запасу фінансової міцності для підприємства
- фактори формування показника порогу рентабельності підприємства
- маржинальний дохід і маржинальний прибуток у забезпеченні фінансової стійкості підприємства.

***Розв'язування завдання 6.1.*** Для виконання завдання необхідно врахувати всі джерела формування запасів і затрат підприємства згідно даних його балансу (додаток А). При визначенні типу фінансової стійкості слід скористатися такими її ознаками:

- абсолютна фінансова стійкість – власні оборотні кошти повністю покривають запаси;

- нормально стійкий фінансовий стан - запаси покриваються власними оборотними коштами і довгостроковими кредитами банків;
- нестійкий фінансовий стан – запаси покриваються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових і короткострокових кредитів банків, тобто за рахунок усіх джерел формування;
- кризовий фінансовий стан - запаси не покриваються джерелами їх формування.

**Розв'язування завдання 6.1.** Для виконання завдання необхідно врахувати, що наявність власних оборотних коштів визначається як різниця між власним капіталом та необоротними активами підприємства. Порівнюючи отриманий показник з величиною оборотних активів підприємства слід встановити ступінь забезпеченості їх власним оборотним капіталом.

## Семінарське заняття 7

### Тема 4. Оцінка фінансової стійкості підприємства

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Відносні показники оцінки фінансової стійкості підприємства: їх сутність і необхідність
2. Охарактеризуйте показники структури джерел формування капіталу підприємства
3. Охарактеризуйте показники стану оборотних активів підприємства
4. Охарактеризуйте показники стану основного капіталу підприємства
5. Розкрийте напрямки аналізу відносних показників фінансової стійкості підприємства
6. Методика визначення запасу фінансової стійкості підприємства

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

#### **Варіант 1.**

**1. Відношення власного капіталу до валюти балансу характеризує коефіцієнт:**

- а) фінансової автономії;
- б) концентрації позикового капіталу;
- в) фінансового ризику;
- г) маневреності власного капіталу.

....

**10. Чим більше значення коефіцієнта фінансової автономії та менше значення коефіцієнта концентрації позикового капіталу, тим:**

- а) більш не стійкий фінансовий стан підприємства;
- б) більш стійкий фінансовий стан підприємства;
- в) більша ймовірність банкрутства підприємства;
- г) нижчий рівень фінансової стійкості.

#### **Варіант 2.**

**1. Який коефіцієнт фінансової стійкості характеризує відношення позикового капіталу до власного капіталу:**

- а) фінансової автономії;
- б) концентрації позикового капіталу;
- в) фінансової стабільності;
- г) фінансового ризику.

...

**10. Якщо коефіцієнт фінансової автономії становить 0,825, то на дату складання балансу підприємство:**

- а) є фінансово нестійким;



- б) є фінансово стійким;
- в) підвищило фінансову стійкість;
- г) знизило фінансову стійкість.

**Завдання 7.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Баланс (форма №1) (додаток А) необхідно оцінити фінансову стійкість підприємства, визначивши відносні показники:

- структури джерел формування капіталу підприємства;
- оборотних активів підприємства
- стану основного капіталу підприємства

Розрахунки здійснити на початок і на кінець звітного періоду, оцінити їх відхилення та зробити висновки щодо залежності фінансової стійкості підприємства від зміни структури джерел фінансових ресурсів підприємства.

**Завдання 7.2.** Здійснити розрахунки запасу фінансової міцності, порогу рентабельності згідно таких даних:

- 1) Постійні витрати – 2000 тис. грн., частка маржинального доходу в операційному доході – 50%. Визначити поріг рентабельності.
- 2) Коефіцієнт маржинального доходу в операційному доході – 0,8, поріг рентабельності – 5000 тис. грн. Визначити розміри постійних витрат.
- 3) Операційний дохід – 500 тис. грн., поріг рентабельності – 400 тис. грн. Визначити запас фінансової стійкості.

#### **Методичні рекомендації**

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** фінансова стійкість підприємства, система відносних показників фінансової стійкості підприємства, показники структури джерел формування капіталу підприємства, коефіцієнт фінансово автономії (незалежності), коефіцієнт фінансової залежності (концентрації позикового капіталу), коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт фінансової стабільності, коефіцієнт довгострокової заборгованості, коефіцієнт структури позикового капіталу, коефіцієнт страхової стабільності, запас фінансової стійкості підприємства, поріг рентабельності, маржинальний дохід, маржинальний прибуток підприємства.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- необхідність визначення відносних показників фінансової стійкості підприємства
- особливості визначення показників структури джерел формування капіталу підприємства
- роль і значення показників стану оборотних активів і основного капіталу підприємства
- необхідність визначення запасу фінансової міцності для підприємства
- маржинальний прибуток і поріг рентабельності в оцінці фінансової стійкості підприємства.

**Розв'язування завдання 7.1.** Для виконання завдання необхідно згідно даних балансу підприємства (додаток А) обчислити відносні показники фінансової стійкості підприємства на початок і на кінець звітного періоду.

**Розв'язування завдання 7.2.** Для виконання завдання необхідно врахувати, що маржинальний дохід визначається як різниця операційного доходу (ОД) та змінних витрат (ЗВ), або як сума фінансового результату від операційної діяльності (П) та постійних витрат (ПВ):  $МД = ОД - ЗВ = П + ПВ$ .

Коефіцієнт маржинального доходу визначається так:  $Кмд = МД / ОД$ .

Поріг рентабельності обчислюється так:  $Пр = ПВ / Кмд$ .

Запас фінансової стійкості - це відносний показник, який характеризує максимально допустимий відсоток зменшення фактичного операційного доходу доти, доки операційна діяльність залишатиметься беззбитковою. Чим вище значення запасу фінансової стійкості, тим більш фінансово стійким є підприємство з погляду забезпечення прибутковості операційної діяльності, тим менший ризик настання збитковості. Різниця між операційним

доходом і порогом рентабельності називається зоною фінансової стійкості (запасом міцності). Цей абсолютний показник характеризує величину, на яку фактичний обсяг реалізації перевищує критичний обсяг продажу (у вартісному виразі).

### Семінарське заняття 8

#### Тема 5. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

##### Питання для усного опитування та дискусії

1. Економічний зміст категорій «платоспроможність» і «ліквідність»
2. Розкрийте методика аналізу ліквідності балансу
3. Система відносних показників ліквідності та платоспроможності підприємства
4. Оперативний аналіз платоспроможності підприємства
5. Показники довгострокової платоспроможності

##### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

##### **Варіант 1.**

##### **1. Чим визначається ступінь ліквідності активів:**

- а) належністю їх до необоротних чи оборотних активів;
- б) тривалістю періоду, що необхідний для перетворення їх у гроші;
- в) місцем розташування у балансі підприємства;
- г) всі відповіді вірні.

...

##### **10. Яка з наведених категорій є найбільш широкою за змістом:**

- а) ліквідності активів;
- б) ліквідності балансу;
- в) ліквідності підприємства;
- г) ліквідності пасивів.

##### **Варіант 2.**

##### **1. Коефіцієнт оперативної платоспроможності визначається як:**

- а) відношення суми платіжних засобів до суми строкових зобов'язань, строк повернення яких настав;
- б) відношення залишку грошей до різниці між поточною кредиторською і поточною дебіторською заборгованістю, виражене у відсотках;
- в) різниця між поточною кредиторською і поточною дебіторською заборгованістю.
- г) відношення оборотних активів до поточних зобов'язань.

...

##### **2. Якщо коефіцієнт загальної ліквідності більше 1, то це означає:**

- а) перевищення оборотних активів над поточними зобов'язаннями і забезпеченнями;
- б) рівність оборотних активів і поточних зобов'язань і забезпечень;
- в) перевищення поточних зобов'язань і забезпечень над оборотними активами;
- г) підприємство є платоспроможним.

**Завдання 8.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Баланс (форма №1) (додаток А) необхідно оцінити ліквідність балансу на початок і на кінець звітного року на основі групування активів за ступенем ліквідності і пасивів за строками погашення. За отриманими результатами зробити відповідні висновки.

**Завдання 8.2.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Баланс (форма №1) (додаток А) необхідно оцінити ліквідність підприємства на основі визначення коефіцієнтів ліквідності, а також окреслити рівні платоспроможності підприємства. За отриманими результатами зробити відповідні висновки.

##### *Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** платоспроможність, ліквідність, ліквідність активів, ліквідність балансу, ліквідність підприємства, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт термінової ліквідності, коефіцієнт загальної ліквідності, рівень ліквідності, статистична платоспроможність, динамічна платоспроможність, поточна платоспроможність, перспективна платоспроможність.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- взаємозв'язок і взаємозалежність понять «ліквідність» і «платоспроможність» підприємства
- класифікація видів платоспроможності підприємства
- порядок групування активів за ступенем ліквідності, а пасивів за терміновістю сплати
- умова ліквідності балансу та визначення загального показника ліквідності балансу
- грошова, розрахункова та майнова платоспроможність
- особливості факторного аналізу коефіцієнта загальної ліквідності
- особливості та необхідність оперативного аналізу платоспроможності підприємства

**Розв'язування завдання 8.1.** Для виконання завдання необхідно згідно даних балансу підприємства (додаток А) згрупувати активи за ступенем ліквідності у 4 групи, а пасиви – за строками погашення – теж у 4 групи. На цій основі перевірити виконання умови абсолютної ліквідності балансу й зробити відповідні висновки.

**Розв'язування завдання 8.2.** Для виконання завдання необхідно згідно даних балансу підприємства (додаток А) визначити відносні показники ліквідності (абсолютної, термінової та загальної) відповідно яких визначити рівні платоспроможності (грошова, розрахункова та майнова). Обчислення значення показників ліквідності порівняти з нормативними, а також в динаміці за звітний період.

## Семінарське заняття 9

### Тема 6. Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність ділової активності підприємства та необхідність її аналізу
2. Основні напрями аналізу ділової активності підприємства
3. Комплексна оцінка ділової активності за системою показників оборотності
4. Аналіз стійкості економічного зростання
5. Необхідність аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

#### **Варіант 1.**

**1. Зусилля, спрямовані на просування підприємства на ринках продукції, праці, капіталу, характеризує поняття:**

- а) платоспроможності;
- б) кредитоспроможності;
- в) ділової активності;
- г) фінансової стійкості.

...

**10. Динаміка валюти балансу належить до показників оцінювання:**

- а) внутрішньої ділової активності;
- б) зовнішньої ділової активності;
- в) ефективності використання ресурсів;
- г) фінансової стійкості.

#### **Варіант 2.**

**1. Кількість оборотів, які здійснюють окремі види активів і пасивів протягом періоду, що аналізується, – це визначення:**

- а) тривалості одного обороту;
- б) коефіцієнтів обертання;
- в) коефіцієнтів завантаження;
- г) коефіцієнтів забезпечення.

...

**10. Відношенням чистого доходу до середньорічної вартості активів визначається коефіцієнт обертання:**

- а) оборотних активів;
- б) запасів;
- в) активів;
- г) пасивів.

**Завдання 9.1.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: (форми №1, №2) (додатки А, Б) необхідно оцінити ділову активність підприємства, розрахувавши показники оборотності активів за звітний період.

**Завдання 9.2.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: (форми №1, №2) (додатки А, Б) необхідно оцінити ділову активність підприємства, розрахувавши показники оборотності пасивів за звітний період.

**Завдання 9.3.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: (форми №1, №2) (додатки А, Б) необхідно проаналізувати стійкість економічного зростання підприємства та зазначити фактори її підвищення.

**Завдання 9.4.** На підставі даних фінансової звітності підприємства: Баланс (форма №1) (додаток А) необхідно проаналізувати величину та якість дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства за звітний період і зробити відповідні висновки.

### ***Методичні рекомендації***

***Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:*** ділова активність підприємства, критерії оцінки ділової активності, показники ділової активності підприємства, «золоте правило економіки підприємства», кількісні парам

етри ділової активності підприємства, якісні параметри ділової активності підприємства, оборотність активів, швидкість обертання активів, швидкість обертання пасивів, стійкість економічного зростання, коефіцієнт стійкості економічного зростання, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, сумнівний борг, безнадійна дебіторська заборгованість.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- сутність ділової активності та необхідність її комплексного аналізу
- послідовність проведення аналізу ділової активності
- особливості «золотого правила економіки підприємства»
- кількісні та якісні параметри ділової активності підприємства
- показники оборотності активів і пасивів підприємства
- показники, що характеризують стійкість економічного зростання підприємства
- склад і структура дебіторської та кредиторської заборгованості.

***Розв'язування завдання 9.1.*** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності підприємства (додаток А, Б) визначити показники оборотності активів: коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності оборотних активів, коефіцієнт оборотності активів. Коефіцієнти оборотності характеризують швидкість обороту майна, (оборотних активів, запасів, дебіторської заборгованості підприємства), а також тривалість (швидкість) одного обороту активів (запасів, дебіторської заборгованості, оборотних активів).

**Розв'язування завдання 9.2.** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності підприємства (додаток А, Б) визначити показники оборотності пасивів: коефіцієнт оборотності власного капіталу та коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості підприємства, а також тривалість (швидкість) одного обороту пасивів.

**Розв'язування завдання 9.3.** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності підприємства обчислити коефіцієнт стійкості економічного зростання за формулою:

$$Крез = (\text{Чистий прибуток} - \text{Дивіденди}) * 100\% / \text{Середньорічна вартість власного капіталу}$$

**Розв'язування завдання 9.3.** Для виконання завдання необхідно згідно даних балансу підприємства (додаток А) слід:

- 1) оцінити величину, структуру та динаміку дебіторської та кредиторської заборгованості;
- 2) дослідити структуру дебіторської (кредиторської) заборгованості за строками її непогашення (повернення);
- 3) комплексно оцінити дебіторську та кредиторську заборгованість за системою відносних показників (оборотність, швидкість обороту та ін.);
- 4) здійснити порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей.

## Семінарське заняття 10

### Тема 6. Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Ринкова активність підприємства та необхідність її аналізу
2. Показники наявності та ефективності використання власного капіталу підприємства
3. Інвестиційна привабливість підприємства та її аналіз
4. Система показників аналіз інвестиційної активності підприємства

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.

#### **Варіант 1.**

**1. На зміну коефіцієнта стійкості економічного зростання поряд із дивідендною політикою, зміною ресурсовіддачі та зміною коефіцієнта фінансової залежності впливає зміна:**

- а) рентабельності продажу;
- б) коефіцієнта оборотності активів;
- в) коефіцієнта абсолютної ліквідності;
- г) тривалості одного обороту активів.

...

**10. Що таке реінвестований прибуток:**

- а) сума чистого фінансового результату (прибутку) і дивідендів;
- б) чистий фінансовий результат (прибуток);
- в) різниця чистого фінансового результату (прибутку) і дивідендів;
- г) вірної відповіді нема.

#### **Варіант 2.**

**1. Що необхідно вивчити для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства:**

- а) структуру активів і джерел формування капіталу;
- б) фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність;
- в) прибутковість і ділову активність;
- г) усі відповіді правильні.

...

**10. Що свідчить про високий рівень інвестиційної привабливості підприємства:**

- а) високий рівень матеріаломісткості продукції;

- б) зростання кредиторської заборгованості;
- в) переважання у структурі пасивів власного капіталу;
- г) високий півень рентабельності.

**Завдання 10.1.** На підставі даних фінансової звітності: (форми №1, №2) (додатки А, Б) необхідно оцінити ринкову активність підприємства на основі визначення динаміки обсягів дивідендів, а також динаміки обсягів власного капіталу за звітний період і показників ефективності його використання.

**Завдання 10.2.** На підставі даних фінансової звітності: (форми №1, №2) (додатки А, Б) необхідно оцінити інвестиційну привабливість підприємства, розраховавши:

- структуру активів пасивів підприємства;
- показники ліквідності та платоспроможності;
- показники фінансової стійкості;
- показники ділової активності.

За результатами зробити відповідні висновки.

### **Методичні рекомендації**

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** ринкова активність підприємства, дивіденди, власний капітал, ефективність використання власного капіталу, інвестиції, інвестиційна діяльність підприємства, інвестиційна активність підприємства, інвестиційна привабливість підприємства, інвестиційні рішення, капітальні інвестиції, інвестиційний проект підприємства.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- система показників оцінки ринкової активності підприємства
- дивідендна політика підприємства та її вплив на формування ринкової оцінки підприємства
- показники оцінки інвестиційної привабливості підприємства
- аналіз інвестицій в інноваційну діяльність підприємства
- ефективність використання власного капіталу підприємством
- принципи аналізу інвестиційних проектів в умовах інфляції та ризику

**Розв'язування завдання 10.1.** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності підприємства проаналізувати обсяги власного капіталу підприємства, виявити їх відхилення за звітний період та обчислити показники ефективності використання власного капіталу: оборотність і швидкість обороту власного капіталу, рентабельність власного капіталу згідно таких формул:

- коефіцієнт оборотності власного капіталу:

$$Коб_{ВК} = \text{Виручка від реалізації} / \text{Середньорічна вартість власного капіталу}$$

- швидкість обороту власного капіталу:

$$Шоб_{ВК} = \text{Дні звітного періоду} / \text{Коефіцієнт оборотності власного капіталу}$$

- рентабельність власного капіталу:

$$P_{ВК} = \text{Чистий прибуток} * 100\% / \text{Середньорічна вартість власного капіталу}$$

Середньорічна вартість власного капіталу визначається за даними балансу підприємства за формулою середньої арифметичної:

$$ВК_{\text{вер}} = (ВК_{\text{на початок періоду}} + ВК_{\text{на кінець періоду}}) / 2.$$

**Розв'язування завдання 10.2.** Для виконання завдання необхідно на основі даних фінансової звітності обчислити зазначені показники (методика їх обчислення розглядалася в попередніх заняттях), та зробити висновок щодо інвестиційної привабливості підприємства.

Під час оцінювання інвестиційної привабливості підприємства рекомендується також вивчати його можливості щодо продовження своєї діяльності в майбутньому (оцінювання перспективної платоспроможності).

**Семінарське заняття 11**  
**Тема 7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства**

*Питання для усного опитування та дискусії*

1. Фінансовий результат підприємства та методика його формування
2. Особливості формування прибутку від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
3. Аналіз формування доходів, витрат і прибутку підприємства
4. Методика горизонтального та вертикального аналізу прибутку підприємства
5. Факторний аналіз прибутку підприємства

*Аудиторна письмова робота*

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

**Варіант 1.**

**1. Яка функція характеризує прибуток як критерій ефективності діяльності:**

- а) стимулююча;
- б) фондоутворювальна;
- в) оцінювальна;
- г) соціальна.

...

**10. Дохід, отриманий від інвестицій у дочірні підприємства, належить до:**

- а) доходу від операційної діяльності;
- б) доходу від участі в капіталі;
- в) інших фінансових доходів;
- г) інших доходів.

**Варіант 2.**

**1. Який з наведених показників не належить до показників структури фінансових результатів:**

- а) частка валового прибутку в чистому доході від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- б) частка адміністративних витрат в операційних витратах;
- в) частка чистого прибутку в чистому доході від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- г) частка фінансових доходів у сукупних доходах підприємства.

...

**10. Який з наведених факторів не впливає на зміну валового прибутку (збитку):**

- а) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- б) адміністративні витрати;
- в) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- г) витрати на збут.

**Завдання 11.1.** На підставі даних фінансової звітності: (форма №2) (додаток Б) проаналізувати динаміку обсягів валового та чистого прибутку підприємства за звітний період. Оцінити зміни, які відбулися та їх плив (факторний) та зробити відповідні висновки.

**Завдання 11.2.** На підставі даних фінансової звітності: (форма №2) (додаток Б) здійснити вертикальний і горизонтальний аналіз фінансових результатів підприємства та зробити відповідні висновки.

*Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** доходи, витрати, фінансовий результат, прибуток, збиток, валовий прибуток, якість прибутку, прибутковість, дохід від реалізації товарів, робіт, послуг, фінансові доходи, чистий дохід, операційні доходи, операційні витрати, адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові витрати, нерозподілений прибуток, прибуток від операційної діяльності, прибуток від інвестиційної діяльності, прибуток від фінансової діяльності.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- види діяльності підприємства та особливості формування фінансових результатів
- доходи і витрати підприємств як об'єкт фінансового аналізу
- методика горизонтального та вертикального аналізу прибутку підприємства
- показники структури фінансових результатів та їх обчислення
- необхідність факторного аналізу валового прибутку підприємства
- факторний аналіз прибутку від операційної діяльності
- критерії оцінки якості прибутку підприємства.

**Розв'язування завдання 11.1.** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності підприємства (додаток Б) оцінити динаміку валового та чистого прибутку підприємства за звітний період на основі обчислення темпів росту і темпів приросту за такими формулами:

$$Tr = \text{Валовий прибуток звітного періоду} / \text{Валовий прибуток попереднього періоду} * 100\%$$
$$Tpr = Tr - 100\%.$$

Аддитивна модель факторного аналізу валового прибутку має вид:

$$\text{Валовий прибуток} = \text{Чисті доходи} - \text{Собівартість}$$

Слід врахувати, що абсолютна зміна факторів є результатом їх впливу на зміну валового прибутку.

Аддитивна модель факторного аналізу чистого прибутку має вид:

$$\text{ЧП} = \text{ВП} + \text{ФД} + \text{ІД} - \text{АВ} - \text{ВЗб} - \text{ФВ} - \text{ІВ} - \text{ПП},$$

де ЧП – чистий прибуток

ВП – валовий прибуток

ФД – фінансові доходи

ІД - інші доходи

АВ - адміністративні витрати

ВЗб – витрати на збут

ФВ – фінансові витрати

ІВ - інші витрати

ПП – податок на прибуток підприємства.

Слід врахувати, що абсолютна зміна усіх факторів є результатом їх впливу на зміну чистого прибутку. Пояснити за рахунок яких факторів відбулися ці зміни та оцінити розмір їх впливу на кінцевий результат.

**Розв'язування завдання 11.2.** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності підприємства (додаток Б) здійснити вертикальний (структурний) аналіз фінансових результатів підприємства, визначивши питому вагу кожної складової доходів і витрат у формуванні фінансових результатів, а також горизонтальний (часовий) аналіз фінансових результатів на основі обчислення показників динаміки усіх доходів і витрат та прибутку підприємства.

## Семінарське заняття 12

### Тема 7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Питання для усного опитування та дискусії



1. Прибутковість підприємства: сутність і необхідність аналізу
2. Рентабельність підприємства: різновиди та порядок визначення
3. Аналіз рентабельності підприємства за системою показників
  - 3.1. показники, що базуються на витратному підході;
  - 3.2. показники, що базуються на дохідному підході;
  - 3.3. показники, в основі яких ресурсний підхід.
4. Особливості факторного аналізу рентабельності підприємства

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

#### **Варіант 1.**

**1. Відношенням чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу визначається:**

- а) загальна рентабельність сукупного капіталу;
- б) чиста рентабельність сукупного капіталу;
- в) чиста рентабельність власного капіталу;
- г) рентабельність чистого капіталу.

...

**10. Які фактори впливають на зміну загальної рентабельності сукупного капіталу:**

- а) рентабельність реалізації та коефіцієнт обертання капіталу;
- б) рентабельність реалізації та коефіцієнт фінансової залежності;
- в) рентабельність виробничих витрат і коефіцієнт обертання капіталу;
- г) усі відповіді вірні.

#### **Варіант 2.**

**1. Загальна рентабельність (збитковість) власного розраховується як відношення:**

- а) прибутку (збитку) до оподаткування до середньорічної вартості власного капіталу;
- б) прибутку (збитку) до оподаткування до середньорічної вартості капіталу;
- в) чистого прибутку (збитку) до середньорічної вартості власного капіталу.
- г) чистого прибутку до активів підприємства.

...

**10. Рентабельність (збитковість) продажу – це показник:**

- а) рентабельності витрат;
- б) рентабельності капіталу (активів);
- в) окупності витрат;
- г) рентабельності реалізованої продукції.

**Завдання 12.1.** На підставі даних фінансової звітності: (форма №1, №2) (додатки А, Б) проаналізувати рентабельність основної діяльності, доходу, витрат, активів і власного капіталу. За результатами зробити відповідні висновки.

**Завдання 12.2.** На підставі даних фінансової звітності: (форма №1, №2) (додатки А, Б) здійснити факторний аналіз рентабельності продукції та рентабельності власного капіталу підприємства.

#### *Методичні рекомендації*

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** прибуток, чистий прибуток, прибутковість, рентабельність, факторний аналіз рентабельності, рентабельність продукції, рентабельність доходу, рентабельність витрат, рентабельність активів, рентабельність основних засобів, рентабельність оборотних активів, рентабельність власного капіталу, витратний підхід, дохідний підхід, ресурсний підхід, збитки, збитковість підприємства.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- сутність і необхідність відносних показників прибутковості діяльності підприємства

- рентабельність підприємства та система показників її аналізу
- характеристика показників рентабельності, що базуються на витратному підході
- характеристика показників рентабельності, що базуються на дохідному підході
- особливості аналізу показників рентабельності, що базуються на ресурсному підході.
- факторний аналіз рентабельності власного капіталу.

**Розв'язування завдання 12.1.** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності підприємства розрахувати показники рентабельності, за формулою:

$$\text{Рентабельність} = \text{Чистий прибуток} * 100\% / (\text{Доходи, Витрати, Собівартість продукції, Активи, Власний капітал})$$

**Розв'язування завдання 12.2.** Для виконання завдання необхідно згідно даних фінансової звітності

Модель факторного аналізу показника (збитковості) сукупного капіталу:

$$PK = \Phi P / K * 100\% = (\Phi P * \text{ЧД}) / (K * \text{ЧД}) * 100\% = (\Phi P / \text{ЧД}) * 100\% * (\text{ЧД} / K) = PP * \text{КОК},$$

де PK – загальна рентабельність (збитковість) сукупного капіталу, %;

ΦP – фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток);

K – середньорічна вартість капіталу;

ЧД – чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

PP – рентабельність (збитковість) реалізації, %;

КОК – коефіцієнт обертання (окупності) капіталу.

На зміні власного капіталу впливає два фактори: рентабельність реалізації та коефіцієнт обертання (окупності) капіталу, які обчислюються так:

- рентабельність реалізації:  $PP = \text{Чистий прибуток} * 100\% / \text{Чистий дохід}$

- коефіцієнт обертання власного капіталу:

$$\text{КОК} = \text{Чистий дохід} / \text{Середньорічна вартість власного капіталу}.$$

## Семінарське заняття 13

### Тема 8. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Визначення ознак неплатоспроможності підприємства
  2. Поточна, критична та надкритична неплатоспроможність підприємства
  3. Фінансові кризи, їх види й потреба аналізу
- Аналіз балансу підприємства та перспектив втрати (відновлення) ним платоспроможності
4. Критерії оцінки незадовільної структури балансу підприємства

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
Тести. Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.

#### Варіант 1.

**1. Фінансовий стан підприємства, коли на конкретний момент у зв'язку з випадковим збігом обставин тимчасово суми на явних у нього коштів і високоліквідних активів недостатньо для погашення поточного боргу, – це:**

- а) надкритична неплатоспроможність;
- б) критична неплатоспроможність;
- в) поточна неплатоспроможність.
- г) усі відповіді вірні.

...

**10. Показник поточної неплатоспроможності визначається як:**

- а) різниця грошових коштів та поточних зобов'язань і забезпечень;
- б) сума довгострокових, поточних фінансових інвестицій, грошей та їх еквівалентів за мінусом позикового капіталу;
- в) відношення грошових коштів до поточних зобов'язань;

г) немає вірної відповіді.

## **Варіант 2.**

**1. Коефіцієнт покриття становить 0,715. За якого значення коефіцієнта забезпечення власними засобами спостерігаються ознаки критичної неплатоспроможності:**

- а) менший за 0,5;
- б) більший за 0,5;
- в) менший за 0,1;
- г) більший за 0,1.

...

**10. Фінансовий стан, коли за підсумками року коефіцієнт покриття менший за 1 і підприємство не отримало прибутку, – це:**

- а) поточна неплатоспроможність;
- б) критична неплатоспроможність;
- в) надкритична неплатоспроможність;
- г) низька ліквідність підприємства.

**Завдання 13.1.** На підставі даних фінансової звітності: (Баланс форма №1) (додаток А) необхідно виявити ознаки поточної, критичної чи надкритичної неплатоспроможності підприємства на кінець періоду та зробити відповідні висновки й пропозиції.

**Завдання 13.2.** На підставі даних фінансової звітності: (Баланс форма №1) (додаток А) необхідно оцінити задовільності (незадовільності) структури балансу підприємства та виявити перспективи втрати (відновлення) ним платоспроможності. За отриманими результатами зробити ґрунтовні висновки.

### ***Методичні рекомендації***

***Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:*** неплатоспроможність підприємства, поточна неплатоспроможність, критична неплатоспроможність, надкритична неплатоспроможність підприємства, коефіцієнт покриття, коефіцієнт забезпечення власними засобами, боржник, фінансова криза, види фінансової кризи, криза стратегії, криза ліквідності, криза прибутковості, фази фінансової кризи, задовільна (незадовільна) структура балансу підприємства, коефіцієнт відновлення платоспроможності.

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- поняття неплатоспроможності підприємства та причини її виникнення
- характерні ознаки поточної, критичної та надкритичної неплатоспроможності підприємства
- сутність фінансової кризи на підприємстві та причини її виникнення
- критерії оцінювання структури балансу підприємства для прогнозування його можливого банкрутства
- умови визнання задовільної (незадовільної) структури балансу, підприємства – платоспроможним (неплатоспроможним).

***Розв'язування завдання 13.1.*** Для виконання завдання необхідно згідно даних балансу підприємства виявити ознаки поточної, критичної чи надкритичної неплатоспроможності підприємства. При цьому слід врахувати, що економічним показником ознак *поточної неплатоспроможності* (ПНП) є різниця між сумою наявних у підприємства грошей та їх еквівалентів, довгострокових і поточних фінансових інвестицій та сумою його довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень, що визначається за даними форми №1 «Баланс».

*Критична неплатоспроможність* – це такий фінансовий стан підприємства, коли присутні ознаки поточної неплатоспроможності, коефіцієнт покриття (коефіцієнт загальної ліквідності) менший за 1, а коефіцієнт забезпечення власними засобами (коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами) менший за 0,1. Ознаки

критичної неплатоспроможності відповідають фінансовому стану потенційного банкрутства.

*Надкритична неплатоспроможність* – це фінансовий стан, коли за підсумками року коефіцієнт покриття менший за 1 і підприємство не отримало прибутку. У такому разі задоволення визнаних судом вимог кредиторів можливе шляхом застосування ліквідаційної процедури.

Якщо в підприємства забезпечується позитивний показник поточної неплатоспроможності перевищення нормативного значення коефіцієнта покриття ( $KП > 1,0$ ) за наявності тенденції зростання рентабельності, платоспроможність боржника вважається відновленою (відсутні ознаки потенційного банкрутства).

**Розв'язування завдання 13.2.** Для виконання завдання необхідно згідно даних балансу підприємства (додаток А) визначити задовільність (незадовільність) структури балансу на основі визначення таких показників: коефіцієнта загальної ліквідності та коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами за формулами:

- коефіцієнт загальної ліквідності:  $K_{зл} = \text{Оборотні активи} / \text{Поточні зобов'язання}$

- коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами:

$$K_{зоба} = \text{Власні оборотні кошти} / \text{Оборотні активи}$$

$$\text{Власні оборотні кошти} = \text{Власні кошти} - \text{Необоротні активи}$$

Умова задовільності структури балансу така:  $K_{зл} \geq 1,0$  і  $K_{зоба} \geq 0,1$ . За будь-яких інших умов структура балансу підприємства вважається незадовільною.

## Семінарське заняття 14

### Тема 8. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства

#### Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття, види та причини банкрутства підприємства
2. Методи та моделі діагностики банкрутства підприємства:
  - 2.1. Модель Бівера та умови її використання
  - 2.2. Модель Альтмана та її застосування
  - 2.3. Модель діагностики Спрінгейта
  - 2.4. Модель Лісса
  - 2.5. Модель Таффлера та її використання
  - 2.6. Модель Терещенка.
3. Дискримінантний аналіз як основа оцінки ймовірності банкрутства підприємства.

#### Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі та розв'язування задач за темою заняття.  
**Тести.** *Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них.*

#### **Варіант 1.**

**1. Неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами, у тому числі по заробітній платі, а також виконати зобов'язання щодо сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів), не інакше як через відновлення платоспроможності – це визначення:**

- а) банкрутства;
- б) неплатоспроможності;
- в) боржника
- г) усі відповіді вірні.

...

#### **10. Банкрутство – це:**

- а) визнана господарським судом неспроможність боржника віднови-ти свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені

в порядку, визначеному Законом «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури;

б) неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами;

в) неспроможність виконати зобов'язання щодо сплати податків і зборів не інакше як через відновлення платоспроможності;

г) немає вірної відповіді.

## **Варіант 2.**

### **1. Назвіть основні об'єктивні причини виникнення банкрутства підприємства:**

а) достатньо високий рівень цін;

б) достатньо високий рівень інфляції;

в) недостатність фінансової, грошової, кредитної, податкової систем, нормативної і законодавчої бази реформування економіки;

г) зниження обсягу виробництва.

...

### **10. Що розуміють під банкрутством?**

а) нездатність підприємства задовольнити вимоги дебіторів.

б) нездатність підприємства забезпечити обов'язкові платежі у цільовий фонд.

в) нездатність підприємства задовольнити вимоги кредиторів щодо оплати товарів робіт і послуг; забезпечити обов'язкові платежі в бюджет та позабюджетні фонди у зв'язку з перевищенням зобов'язань боржника над його майном.

г) здатність підприємства задовольнити вимоги кредиторів щодо оплати товарів, робіт і послуг.

**Завдання 14.1.** На підставі даних фінансової звітності: (Баланс форма №1) (додаток А) оцінити ймовірність банкрутства підприємства, використовуючи 5-ти факторну модель Альтмана. За результатами зробити ґрунтовні висновки та пропозиції.

### **Методичні рекомендації**

**Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:** банкрутство, види банкрутства, приховане банкрутство, фіктивне банкрутство, умисне банкрутство, діагностика банкрутства, зовнішні чинники банкрутства, внутрішні чинники банкрутства, оцінка ймовірності банкрутства, моделі оцінки, модель Бівера, кредитний скоринг Дюрана, дискримінантний аналіз, модель Альтмана, модель Спрінґейта, модель Таффлера, модель Терещенка, модель Лісса

*З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:*

- передумови настання банкрутства

- причини та види банкрутства підприємств

- зовнішні та внутрішні чинники, що сприяють ймовірності банкрутства підприємств

- необхідність діагностики банкрутства

- особливості скорингової оцінки банкрутства підприємства

- дискримінантний аналіз в оцінці ймовірності банкрутства

- характеристики та особливості відомих моделей діагностики банкрутства підприємств.

**Розв'язування завдання 14.1.** Для виконання завдання слід розрахувати коефіцієнти (фактори) моделі Альтмана на основі даних фінансової звітності підприємства (додаток А) й спрогнозувати схильність підприємства до банкрутства, використовуючи загально прийнятті критерії даної моделі. Модель Альтмана має вигляд:

$$Z = 1,2 K1 + 1,4 K2 + 3,3 K3 + 0,6 K4 + K5,$$

де K1 – відношення власного оборотного капіталу до суми всіх активів підприємства;

K2 – відношення нерозподіленого прибутку до суми всіх активів;

K3 – рівень доходності активів, тобто відношення загального прибутку до суми активів;

K4 – відношення власного капіталу до суми залученого капіталу;

K5 – коефіцієнт оборотності активів, тобто відношення виручки від реалізації до середньої суми активів.

В залежності від значення  $Z$  прогнозується імовірність банкрутства: до 1,8 – дуже висока; від 1,81 до 2,675 – висока; від 2,676 до 2,99 – можлива; більш 3,0 – дуже низька. фінансова санація підприємства.

## ***1.4. Самостійна робота студентів***

Самостійна робота слухачів магістратури є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз». Виконання самостійної роботи дозволяє студентам розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички фінансового аналізу підприємств.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 7 темах та індивідуального, обраного за відповідним підприємством. Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Студенти виконують письмову роботу та індивідуальне завдання самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка письмових робіт та заслуховування доповіді за темою індивідуального завдання. Питання письмової роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

### ***1.4.1. Темати та питання самостійних робіт, завдання та методичні рекомендації до їх виконання***

#### **Тема 1. Фінансовий аналіз: сутність і характеристика в ринковій економіці**

##### *Питання для самостійної роботи*

1. Історія виникнення та розвитку фінансового аналізу
2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу в сучасних умовах
3. Сутність аналітичного процесу. Взаємозв'язок етапів і напрямів фінансового аналізу
4. Використання інформації фінансової звітності підприємства у фінансовому аналізі

##### *Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи*

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити історичні етапи виникнення та розвитку фінансового аналізу; сутність аналітичного процесу на сонові взаємозв'язку етапів і напрямів фінансового аналізу; а також роль інформаційного забезпечення у фінансовому аналізі.

**Завдання 1.1.** Охарактеризуйте основні форми фінансової звітності підприємства з позиції джерел інформації для фінансового аналізу підприємства, зазначити також користувачів такої інформації.

**Завдання 1.2.** Побудуйте структурно-логічну схеми видів фінансового аналізу.

**Завдання 1.3.** Дайте порівняльну характеристику зовнішнього та внутрішнього фінансового аналізу за такими критеріями: мета, об'єкт, суб'єкти аналізу джерела інформації, рівень регламентації методики, періодичність аналізу, доступність результатів аналізу.

#### **Тема 2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства**

### Питання для самостійної роботи

1. Характеристика активів і пасивів балансу підприємства з метою подальшого аналізу
2. Методика формування аналітичного балансу підприємства
3. Методологія аналізу необоротних і оборотних активів підприємства
4. Методологія аналізу власного капіталу підприємства.

### Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення охарактеризувати активи і пасиви балансу підприємства, розкрити особливості формування аналітичного балансу, а також методологію аналізу необоротних і оборотних активів і власного капіталу підприємства.

**Завдання 2.1.** Проведіть експрес-аналіз фінансового стану обраного Вами підприємства.

## **Тема 3. Аналіз грошових потоків підприємства**

### Питання для самостійної роботи

1. Статичний і динамічний підхід до характеристики грошових потоків
2. Характеристика понять «позитивний грошовий потік» і «негативний грошовий потік» підприємства
3. Методологія оціни збалансованості позитивного і негативного грошового потоків
4. Послідовність аналізу грошових протоків підприємства

### Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення охарактеризувати сутність статичного і динамічного підходів до характеристики грошових потоків, звернути увагу на необхідність збалансування позитивного і негативного грошового потоків у діяльності підприємства, а також розкрити основні етапи їх аналізу.

**Завдання 3.1.** Побудувати логічну схему:

- 1) визначення чистого грошового потоку від операційної діяльності
- 2) визначення чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності
- 3) визначення чистого грошового потоку від фінансової діяльності
- 4) визначення показників достатності, ритмічності, синхронності та рентабельності грошових потоків підприємства.

## **Тема 4. Оцінка фінансової стійкості підприємства**

### Питання для самостійної роботи

1. Взаємозв'язок між фінансовою стійкістю та структурою капіталу підприємства
2. Факторний аналіз порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості
3. Точка беззбитковості, маржинальний прибуток.
4. Аналіз зони безпеки і зони міцності підприємства.

### Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення відслідкувати взаємозв'язок між фінансовою стійкістю підприємства та структурою його капіталу, дослідити особливості факторного аналізу порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості, аналізу зони безпеки та зони міцності.

**Завдання 4.1.** Побудувати логічну схему:

- 1) визначення абсолютних показників фінансової стійкості підприємства
- 2) визначення відносних показників фінансової стійкості підприємства
- 3) визначення запасу фінансової міцності та порогу рентабельності підприємства

## **Тема 5. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства**

### Питання для самостійної роботи

1. Теоретична сутність ліквідності та платоспроможності в діяльності підприємства
2. Відносні показники ліквідності та їх визначення
3. Ознаки неплатоспроможності та критерії їх оцінки.

### Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити теоретичну сутність ліквідності та платоспроможності підприємства, охарактеризувати відносні показники ліквідності, а також критерії та ознаки неплатоспроможності.

#### **Завдання 5.1.** Побудувати логічну схему:

- 1) визначення показників ліквідності балансу підприємства
- 2) визначення показників ліквідності підприємства
- 3) визначення показників платоспроможності підприємства.

## **Тема 6. Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства**

### Питання для самостійної роботи

1. «Золоте правило економіки підприємства» та важливість його виконання
2. Система кількісного вимірювання ділової активності підприємства
3. Показники оборотності та їх роль в аналізі ділової активності підприємства
4. Аналіз стійкого економічного зростання підприємства
5. Шляхи підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

### Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити сутність «золотого правила економіки підприємства», охарактеризувати систему кількісного вимірювання ділової активності підприємства на основі показників оборотності та виявити шляхи підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

#### **Завдання 6.1.** Побудувати логічну схему:

- 1) визначення ділової активності підприємства;
- 2) визначення показників оборотності активів підприємства
- 3) визначення показників інвестиційної привабливості підприємства.

## **Тема 7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства**

### Питання для самостійної роботи

1. Аналіз операційного прибутку в системі “директ-кост”
2. Аналіз формування рентабельності власного капіталу за моделлю Du Pont
3. Кількісна оцінка впливу факторів на рівень рентабельності сукупних активів і власного капіталу підприємства

### Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити сутність аналізу операційного прибутку в системі “директ-кост”, методику аналізу формування рентабельності власного капіталу за моделлю Du Pont, а також методику кількісної оцінки впливу факторів на рівень рентабельності активів і власного капіталу підприємства.

#### **Завдання 7.1.** Побудувати логічну схему:

- 1) факторного аналізу валового прибутку підприємства
- 2) факторного аналізу чистого прибутку підприємства
- 3) факторного аналізу рентабельності активів підприємства
- 4) факторного аналізу рентабельності власного капіталу підприємства.



## Тема 8. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства

### Питання для самостійної роботи

1. Сутність дискримінантного аналізу при виявленні ймовірності банкрутства підприємства
2. Методика аналізу фінансових ризиків підприємства
3. Критерії неплатоспроможності підприємства та їх аналіз.

### Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити сутність дискримінантного аналізу при виявленні ймовірності банкрутства підприємства, методику аналізу фінансових ризиків підприємства, та критерії неплатоспроможності підприємства.

**Завдання 8.1.** Використовуючи фінансову звітність обраного підприємства проаналізувати ймовірність банкрутства підприємства з використанням моделі Альтмана, Бівера, Спрінгейта, Таффлера, Терещенка, Ліса та зробити відповідні висновки.

### 1.4.2. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студентів денної форми навчання за тематикою навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» виконується у вигляді науково-аналітичної роботи у межах годин, відведених для самостійної роботи.

### 1.4.3. Методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Виконання індивідуального завдання передбачає здійснення комплексного фінансового аналізу підприємства в розрізі опрацьованих лекційних тем і семінарських занять. Студенти самостійно обирають підприємство. Фінансовий аналіз діяльності підприємства слід провести за такими напрямками:

1. Характеристика інформаційної бази підприємства, методів і підходів, які будуть використані в ході аналізу
2. Аналіз майнового стану підприємства: горизонтальний і вертикальний аналіз активів і пасивів балансу підприємства
3. Аналіз грошових потоків підприємства за видами його діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова) та за відносними показниками достатності, синхронності, рентабельності.
4. Аналіз фінансової стійкості: визначення типу фінансової стійкості та розрахунок відносних показників фінансової стійкості підприємства
5. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства: аналіз ліквідності балансу та оцінка ліквідності підприємства за відносними показниками ліквідності
6. Оцінка ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства
7. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: аналіз формування прибутку та аналіз показників рентабельності підприємства
8. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за однією із запропонованих моделей діагностики банкрутства (додаток Г).

Форма контролю – перевірка правильності виконання ІНДЗ із врахуванням самостійності, творчості, правильності розрахунків і вмінням захистити результати дослідження. Захист (до 8 хвилин) за темою наукової роботи відбувається під час проведення консультацій з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз підприємства».

Результати виконаної роботи студентами можуть публікуватись у вітчизняному чи закордонному науковому виданні у формі статті, доповідатись на міжнародній, закордонній, всеукраїнській чи університетській конференціях з публікацією або без публікації тез, за що студенти одержують додаткові бали.

Оформлення самостійної роботи здійснюється відповідно до загальних вимог, що висуваються до наукових робіт, згідно з ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Обсяг основної частини роботи складає до 15 сторінок тексту формату А4, розмір шрифту – 14 кегль, міжрядковий інтервал – 1,5. Кожна сторінка обмежується полями: зліва - 30 мм, справа - 10 мм, зверху - 20 мм, знизу - 20 мм. Нумерація сторінок проставляється у правому верхньому куті, починаючи зі змісту роботи. Титульний аркуш вважається першою сторінкою і номер на ньому не ставиться.

## **1.5. Підсумковий контроль**

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену з виконанням тестових завдань і розв'язуванням задач за темами навчальної дисципліни.

### ***1.6.1. Питання для підсумкового контролю***

1. Фінансовий аналіз в системі управління підприємством
2. Мета і завдання фінансового аналізу підприємств
3. Методи та види фінансового аналізу
4. Фінансовий стан підприємства та необхідність його аналізу
5. Методика аналізу фінансового стану підприємства
6. Оцінка динаміки і структури балансу підприємства
7. Етапи та показники оцінки майна підприємства
8. Сутність грошового потоку та необхідність його аналізу
9. Аналіз руху грошових коштів підприємства
10. Аналіз грошових потоків підприємства за прямим і непрямим методами
11. Методика визначення необхідної фінансової потреби коштів
12. Сутність і зміст поняття «фінансова стійкість»
13. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства
14. Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості підприємства
15. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства
16. Сутність платоспроможності підприємства та фактори, що її визначають
17. Сутність ліквідності та її значення для аналізу фінансового стану підприємства
18. Аналіз ліквідності балансу підприємства
19. Аналіз ліквідності й платоспроможності підприємства
20. Теоретичні аспекти аналізу ділової активності підприємства
21. Напрямки аналізу ділової активності підприємства
22. Аналіз інвестиційних проектів для прийняття рішень щодо їх доцільності
23. Прибуток як основний показник фінансових результатів підприємства
24. Аналіз доходів підприємства як джерела формування прибутку
25. Аналіз складу і структури фінансових результатів підприємства
26. Факторний аналіз прибутку підприємства
27. Визначення ознак неплатоспроможності підприємства
28. Поняття, види та причини банкрутства підприємства
29. Методи діагностики банкрутства підприємства
30. Факторний аналіз рентабельності.

### ***1.6.2. Структура екзаменаційного білета***

1. Охарактеризуйте сутність грошових потоків підприємства та необхідність їх аналізу
2. Напрямки аналізу ділової активності підприємства
3. Тестові завдання.

Виберіть позначення з правильною відповіддю або яке відповідає декільком із них:

1. Відношення чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу визначається:
- а) загальна рентабельність сукупного капіталу;
  - б) чиста рентабельність сукупного капіталу;
  - в) чиста рентабельність власного капіталу;
  - г) рентабельність чистого капіталу.

....

10. Під фінансовою стійкістю підприємства розуміють:

- а) наявність у підприємства фінансових можливостей одержання кредиту та повернення його у належний термін;
- б) забезпечення стабільності його діяльності в майбутньому;
- в) здатність підприємства швидко продати активи та одержати гроші для оплати своїх зобов'язань;
- г) економічну доцільність функціонування підприємства.

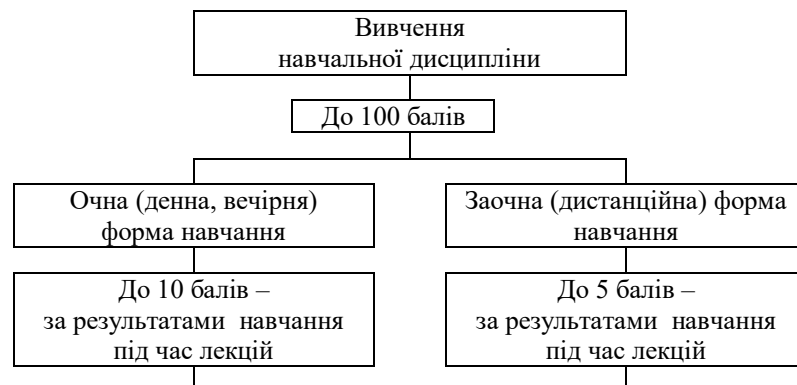
4. Задача. Необхідно скласти баланс підприємства та оцінити його фінансову стійкість..

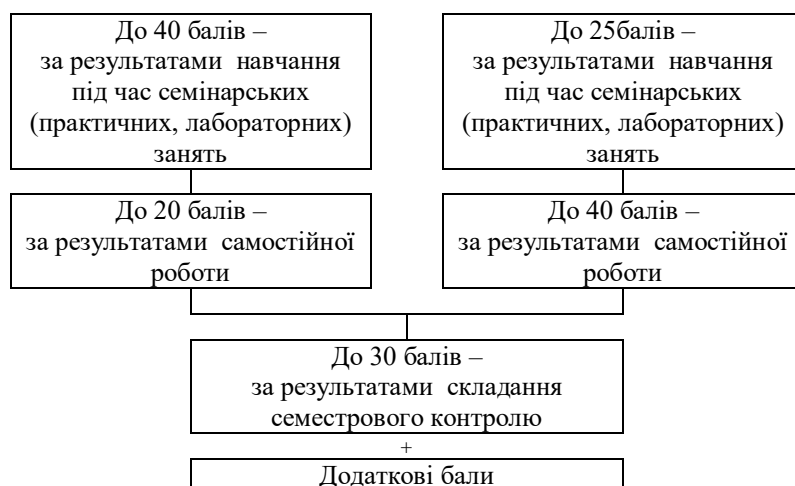
Підприємство на звітну дату мало такі дані за балансом:

- статутний капітал - 8000 тис. грн.;
- пайовий капітал - 300 тис. грн.;
- інший додатковий капітал - 90 тис. грн.;
- резервний капітал - 600 тис. грн.;
- нерозподілений прибуток - 100 тис. грн.;
- неоплачений капітал - 20 тис. грн.;
- довгострокові кредити банків – 150 тис. грн.;
- довгострокові фінансові зобов'язання - 40 тис. грн.;
- відстрочені податкові зобов'язання – 80 тис. грн.;
- забезпечення виплат персоналу - 400 тис. грн.;
- інші забезпечення - 500 тис. грн.;
- короткострокові кредити банків - 300 тис. грн.;
- поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями - 60 тис. грн.;
- кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – 900 тис. грн.;
- поточні зобов'язання за розрахунками: з одержаних авансів - 600 тис. грн., з бюджетом зі сплати податків - 350 тис. грн., з позабюджетних платежів – 50 тис. грн., зі страхування - 40 тис. грн., з оплати праці – 150 тис. грн., з учасниками щодо виплати дивідендів - 500 тис. грн.

## 2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:





2.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 1 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол №14).

З навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» для денної форми навчання студентів передбачено проведення 8 лекційних занять. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів (табл. 2.1).

*Таблиця 2.1*

**Розподіл балів для лекцій з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз підприємства»**

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій / балів								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Денна	7									

2.3. З навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» для студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної форми навчання передбачено проведення 14 семінарських занять. За результатами семінарського заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол №14).

2.4. Обсяг балів за самостійну роботу з навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» для студентів розподіляється пропорційно за виконання 8 письмових робіт (1 письмова робота по кожній темі). Залежно від їх обсягу та складності, слухач магістратури може одержати не більше 14 балів. За індивідуальне аналітичне завдання виконане за обраним варіантом роботи студент денної форми навчання може одержати максимально 6 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливої кількості їх одержання за виконану самостійну роботу, наведено в табл. 2.2.

*Таблиця 2.2*

**Розподіл балів для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз підприємств»**

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер теми / кількість балів								Разом балів
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Максимальна кількість балів за одну письмову роботу з відповідної теми	1	1	1	1	2	1	1	1	14,0

2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне аналітичне завдання	6,0	6,0
*	<b>Усього балів</b>		<b>20,0</b>

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз», студент денної форми навчання може максимально одержати 30 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань слухачів магістратури за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.6 підпункту 4.5.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол №14).

Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані слухачами магістратури відповіді в усній та письмовій формі відповідно на питання та задачі і тестові завдання екзаменаційного білета, наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

**Розподіл балів для семестрового контролю з навчальної дисципліни  
«Фінансовий аналіз підприємства»**

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань екзаменаційного білета				Разом балів
		1	2	3	4	
1.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на кожне питання екзаменаційного білета	5,0	5,0	-	-	10,0
2.	Максимальна кількість балів за розв'язання задачі екзаменаційного білета	-	-	10,0	-	10,0
3.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	-	-	10,0	10
*	<b>Усього балів</b>	<b>5,0</b>	<b>5,0</b>	<b>10,0</b>	<b>10,0</b>	<b>30,0</b>

### 3. Рекомендовані джерела

#### Тема 1

1. Аніловська Г. Я. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Г. Я. Аніловська, О. О. Столяренко ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2012. - 403 с.
2. Багацька К. В. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Багацька К. В., Говорушко Т. А., Шеремет О. О. ; Нац. ун-т харч. технологій. - Київ : НУХТ, 2014. - 319 с.
3. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. 2-ге вид. [Текст]: Навч.посіб. – К.: Цент учбової літератури, 2011. – 328 с.
4. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навчальний посібник – 2-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с.
5. Власик Н. І. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студентів напряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит" / Власюк Н. І. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во ЛКА, 2016. - 311 с.

6. Деева Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2007. –328 с
7. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність [Текст] : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 142 с.
8. Захарченко П. В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / П. В. Захарченко, М. П. Гриценко. - Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2018. - 223 с.
9. Кальченко О. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. - 522 с.
10. Коваленко О. Ю. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Ю. Коваленко ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. - Миколаїв : Іліон, 2012. - 313 с.

## Тема 2

1. Ковальчук Н. О. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Н. О. Ковальчук, Л. С. Гаватюк, Н. І. Єрміячук ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. - 336 с.
2. Ковтун Н. В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Ковтун. - К. : Кафедра, 2014. - 527 с.
3. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. Підручник. –К.: Центр учбової літератури, 2008. –392 с.
4. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування : навчальний посібник / Г. О. Крамаренко. – Дніпропетровськ : Видавництво ДАУБП, 2001. – 224 с.
5. Лахтіонова Л. А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності [Текст]: монографія / Л. А. Лахтіонова. - К. : Знання України, 2013. - 1091 с.
6. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства // Наказ МЕУ від 19.01.2006 N№14 (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Мін.економ. №81 від 06.03.2006р. №1361 від 26.10.2010).
7. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : підручник / Є. В. Мних, Н. С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
8. Оленко І. П. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Отенко І. П., Азаренков Г. Ф., Іващенко Г. А. ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. - 155 с.
9. Основи фінансового аналізу [Текст] : навч. посіб. для студентів екон. спец. ВНЗ / Я. І. Єлейко [та ін.] ; Ун-т банк. справи Нац. банку України (м. Київ), Львів. ін-т банк. справи. - Вид. 2-ге, випр. і допов. - Львів : ННБК "Акад. технологій та бізнесу", 2015. - 151 с.
10. Самайчук С. І. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / [С. І. Самайчук, В. М. Крикунова, Н. С. Танклевська] ; ДВНЗ "Херсон. держ. аграр. ун-т". - Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. - 215 с.

## Тема 3

1. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз: Навч.метод.посіб./ За ред.С.М.Безругченка –К. «Видавництво «Центр учбової літератури», 2012. –274 с.
2. Тарасенко Н.В., Вагнер І.М. Фінансовий аналіз [Текст]: Навч.посіб. – львів: «Новий світ-2000», 2008. – 444 с.
3. Трусова Н. В. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика [Текст] : навч. посіб. / Трусова Н. В., Терещенко М. А ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - 2-ге вид. - Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. - 272 с.
4. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Ю. М. Тютюнник ; Полтав. держ. аграр. акад. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Полтава : РВВ ПДАА, 2014. - Ч. 1. - 2014. - 358 с.
5. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін. – К: «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.

6. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Тернопіл. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2016. - 304 с.
7. Фінансовий аналіз: теорія та практика / О. Я. Базилінська. – 2-ге вид. –К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328 с
8. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник / Л. С. Селіверстова, О. В. Скрипник ; Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх спра України. – К. : ЦУЛ, 2012. – 274
9. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Донецький національний університет економіки і права ім. М. Туган-Барановського; ред. Т. Д. Косова, І. В. Сіменко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 440 с.
10. Фінансовий аналіз [Текст] : завдання до практ. занять, самост. роботи та тест. завдання для студентів ден. форми навчання напряму підгот. (спец.) "Фінанси і кредит" / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад. Власюк Н. І.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 115 с.

#### Тема 4

1. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навчальний посібник – 2-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с.
2. Власик Н. І. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студентів напряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит" / Власюк Н. І. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во ЛКА, 2016. - 311 с.
3. Дєєва Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2007. –328 с
4. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність [Текст] : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 142 с.
5. Захарченко П. В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / П. В. Захарченко, М. П. Гриценко. - Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2018. - 223 с.
6. Жукевич С.М. Фінансовий аналіз: курс лекцій. –Тернопіль: ТНЕУ, 2008. –236 с.  
Загорський О. М. Фінансовий аналіз: Кредитно-модульний курс [Текст] : навч. посіб. / О. М. Загорський. - 2-ге вид., перероб. та допов. - Київ : Ун-т "Україна", 2016. - 442 с
7. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навчальний посібник.–Київ: Знання, 2008.–261 с.  
14. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент : [навч. пос.]. / Л. О. Коваленко, Л.М. Ремньова. –[3-тє вид., випр. і доп.]. –К. : Знання, 2008. –483 с.
8. Измайлова К. В. Сучасні технології фінансового аналізу: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2003. –148с.
9. Кальченко О. М. Фінансовий аналіз: теорія і практика (у схемах і таблицях) [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2019. - 435 с.
10. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление денежными потоками, прибылью и рентабельностью [Текст] // В. В. Ковалев – М.: Проспект, 2007. –336 с

#### Тема 5

1. Аніловська Г. Я. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. Посіб. / Г. Я. Аніловська, О. О. Столяренко ; Львів. Держ. Ун-т внутр. Справ. – Л. : ЛьвДУВС, 2012. – 403 с.
2. Багацька К. В. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Багацька К. В., Говорушко Т. А., Шеремет О. О. ; Нац. ун-т харч. Технологій. – Київ : НУХТ, 2014. – 319 с.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. 2-ге вид. [Текст]: Навч. посіб. – К.: Цент учбової літератури, 2011. – 328 с.
4. Великоіваненко Г. В. Аналіз, моделювання та управління фінансовими інвестиціями [Текст] : навч. посіб. / Г. І. Великоіваненко, Л. Б. Долінський, І. І. Стрельченко ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2016. - 495 с.

5. Грабовецький Б. Є. Фінансовий аналіз та звітність [Текст] : практикум / Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2016. - 100 с.
6. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність: збірник тестових завдань для організації самостійної та індивідуальної роботи студентів [Текст] : навч. посіб. / І. Ю. Єпіфанова ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2016. - 83, [1] с
7. Трусова Н. В. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика [Текст] : навч. посіб. / Трусова Н. В., Терещенко М. А ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - 2-ге вид. - Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. - 272 с.
8. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / Ю. М. Тютюнник ; Полтав. держ. аграр. акад. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Полтава : РВВ ПДАА, 2014. - Ч. 1. - 2014. - 358 с.
9. Фінансовий аналіз промислових підприємств [Текст] : навч. посіб. / [Нусінов В. Я. та ін.; за заг. ред. Нусінова В. Я.] ; ДВНЗ "Криворіз. нац. ун-т", Каф. обліку, аналізу, аудиту та адміністрування підприємств гірн.-металург. комплексу. - Кривий Ріг : Роман Козлов [вид.], 2016. - 509, [1] с.
10. Хома І. Б. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / І. Б. Хома, Н. І. Андрушко, К. М. Слюсарчик ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 2-ге вид. - Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2012. - 339с.

### Тема 6

1. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навчальний посібник – 2-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с.
2. Власик Н. І. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студентів напряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит" / Власюк Н. І. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во ЛКА, 2016. - 311 с.
3. Дєєва Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2007. –328 с
4. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність [Текст] : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 142 с.
5. Кальченко О. М. Фінансовий аналіз: теорія і практика (у схемах і таблицях) [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2019. - 435 с.
6. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление денежными потоками, прибылью и рентабельностью [Текст] // В. В. Ковалев – М.: Проспект, 2007. –336 с
7. Костирко Р. О. Аналіз і діагностика фінансової спроможності підприємств в управлінні фінансовою безпекою держави [Текст] : монографія / Костирко Р. О., Темнікова Н. В. ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Луганськ : Ноулідж, 2013. - 191 с.
8. Маглаперідзе А. С. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Маглаперідзе, З. П. Коровина, О. М. Гізатулліна ; Макіїв. екон.-гуманіт. ін-т. - Вид. 2-е. - Донецьк : Дмитренко Л. Р. [вид.], 2011. - 253 с.
9. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є. В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.  
Момот Т.В. Фінансовий менеджмент : Навч.посібник / Момот Т.В., Безугла В.О., Гаруєв Ю.О. та ін. / За ред. Момот Т.В. – Центр учбової літератури, 2011. – 712 с.
10. Подольська В. О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / В. О. Подольська, О. В. Яріш; Мін-во інформатизації України, Полтавський ун-т споживчої кооперації України. – К. : ЦНЛ, 2007. – 488 с.

### Тема 7

1. Аніловська Г. Я. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. Посіб. / Г. Я. Аніловська, О. О. Столяренко ; Львів. Держ. Ун-т внутр. Справ. – Л. : ЛьвДУВС, 2012. – 403 с.
2. Багацька К. В. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Багацька К. В., Говорушко Т. А., Шеремет О. О. ; Нац. ун-т харч. Технологій. – Київ : НУХТ, 2014. – 319 с.



3. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. 2-ге вид. [Текст]: Навч. посіб. – К.: Цент учбової літератури, 2011. – 328 с.
4. Дєєва Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2007. –328 с
5. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність [Текст] : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Дзеджула ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 142 с.
6. Захарченко П. В. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / П. В. Захарченко, М. П. Гриценко. - Мелітополь : Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк., 2018. - 223 с.
7. Жукевич С.М. Фінансовий аналіз: курс лекцій. –Тернопіль: ТНЕУ, 2008. –236 с.  
Загорський О. М. Фінансовий аналіз: Кредитно-модульний курс [Текст] : навч. посіб. / О. М. Загорський. - 2-ге вид., перероб. та допов. - Київ : Ун-т "Україна", 2016. - 442 с
8. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: Навчальний посібник.–4-те вид. доп. перер.–Львів: «Новий Світ-2000», 2008.–344 с.
9. Фаріон І.Д., Стрехалюк Б.С. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. / За редакцією доктора економічних наук, професора І.Д. Фаріона. –Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 593 с.
10. Фінансовий аналіз. Практикум [Текст] : навч. посіб. / [М. Д. Білик та ін.] ; за заг. та наук. ред. д-ра екон. наук, проф. М. Д. Білик ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2014. - 474 с.

## Тема 8

1. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навчальний посібник – 2-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с.
2. Власик Н. І. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. для студентів напряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит" / Власюк Н. І. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во ЛКА, 2016. - 311 с.
3. Дєєва Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. –К.: Центр учбової літератури, 2007. –328 с
4. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність: збірник тестових завдань для організації самостійної та індивідуальної роботи студентів [Текст] : навч. посіб. / І. Ю. Єпіфанова ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2016. - 83, [1] с
5. Жукевич С.М. Фінансовий аналіз: курс лекцій. –Тернопіль: ТНЕУ, 2008. –236 с.  
Загорський О. М. Фінансовий аналіз: Кредитно-модульний курс [Текст] : навч. посіб. / О. М. Загорський. - 2-ге вид., перероб. та допов. - Київ : Ун-т "Україна", 2016. - 442 с
6. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навчальний посібник.–Київ: Знання, 2008.–261 с.  
14. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент : [навч. пос.]. / Л. О. Коваленко, Л.М. Ремньова. –[3-тє вид., випр. і доп.]. –К. : Знання, 2008. –483 с.
7. Фінансовий аналіз [Текст] : метод. вказівки і завдання контрол. роботи для студентів спец. 7.03050901, 8.03050901 "Облік і аудит" заоч. форми навчання / Укоопспілка, Львів. комерц. акад. ; [уклад.: Гринів Б. В., Герасименко Т. О., Душко З. О.]. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 44 с.
8. Хома І. Б. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / І. Б. Хома, Н. І. Андрушко, К. М. Слюсарчик ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 2-ге вид. - Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 339с.
9. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз [Текст] : Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
10. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз [Текст]: Навч. посіб. – К, 2011. – 196с.

## 4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.nau.kiev.ua](http://www.nau.kiev.ua).

2. Офіційний веб -сайт Державної фіскальної служби України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
3. Податковий Кодекс України / Код екс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 463-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.zakon0.rada.gov.ua](http://www.zakon0.rada.gov.ua).
5. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).
6. Нормативно-правова база України на офіційному веб-порталі Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws#>.
7. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://minfin.kmu.gov.ua>.
8. Сайт Національного банку України. – Режим доступу: [ww.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua).
9. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.

#### 4. Додаток А

		КОДИ	
Дата (рік, місяць, число)			01
Підприємство: ТДВ “Дунаєвецький маслозавод”	за ЄДРПОУ	00447675	
Територія	за КОАТУУ		
Організаційно-правова форма господарювання: ТДВ	за КОПФГ		
Вид економічної діяльності: 0.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру (основний)	за КВЕД		
Середня кількість працівників			
Адреса, телефон: Хмельницька обл., Дунаєвецький район, місто Дунаївці, вул. Фрунзе, будинок 2. Тел. 0385831747.			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			

**БАЛАНС (Звіт про фінансовий стан) на 1.01.20\_\_р.**

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<b>I. Необоротні активи</b>			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011	1909,0	1894,0
знос	1012	380,0	460,0
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1095</b>	<b>1529,0</b>	<b>1434,0</b>
<b>II. Оборотні активи</b>			
Запаси	1100	928,0	2468,0
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	367,0	778,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	116,0	340,5
з бюджетом	1135	75,0	204,1
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	87,0	173,0
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1757,0	2804,0
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	4,0	3,0
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1195</b>	<b>3334</b>	<b>6771,0</b>
<b>III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття</b>	<b>1200</b>		
<b>Баланс</b>	<b>1300</b>	<b>4863,0</b>	<b>8205,0</b>
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
<b>I. Власний капітал</b>			
Зареєстрований (статутний) капітал	1400	72,0	72,0
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	3382,0	3382,0

Резервний капітал	1415	89,0	89,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	550,0	3237,0
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
<b>Усього за розділом I</b>	<b>1495</b>	<b>4093,9</b>	<b>6780,0</b>
<b>II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення</b>			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
<b>Усього за розділом II</b>	<b>1595</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>III. Поточні зобов'язання і забезпечення</b>			
Короткострокові кредити банків	1600	5109,0	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	438,0	717,0
розрахунками з бюджетом	1620	138,0	464,0
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	49,0	71,0
розрахунками з оплати праці	1630	135,0	173,0
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	9,1	
<b>Усього за розділом III</b>	<b>1695</b>	<b>769,1</b>	<b>1425</b>
<b>IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття</b>	<b>1700</b>		
<b>Баланс</b>	<b>1900</b>	<b>4863,0</b>	<b>8205</b>

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток Б

Підприємство ВАТ «Домашній текстиль»  
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)  
за ЄДРПОУ

КОДИ	
	01

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)  
за 20\_\_ р.**

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

**I. Фінансові результати**

(тис. грн.)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2397,3	2036,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1873,1)	(1778,0)
<b>Валовий:</b> прибуток	2090	524,2	258,7
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	8,6	
Адміністративні витрати	2130	(96,0)	(90,6)
Витрати на збут	2150	(84,1)	( 86,8)
Інші операційні витрати	2180	(25,0)	( )
<b>Фінансовий результат від операційної діяльності:</b> прибуток	2190	327,7	81,3
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	3,3	2,5
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	( )	( )
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
<b>Фінансовий результат до оподаткування:</b> прибуток	2290	324,4	78,8
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(58,4)	(14,2)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
<b>Чистий фінансовий результат:</b> прибуток	2350	266,0	64,6
збиток	2355	( )	( )

## II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
<b>Інший сукупний дохід до оподаткування</b>	<b>2450</b>		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		

<b>Інший сукупний дохід після оподаткування</b>	<b>2460</b>		
<b>Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)</b>	<b>2465</b>		

### III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	959,8	
Витрати на оплату праці	2505	66,0	
Відрахування на соціальні заходи	2510	14,5	
Амортизація	2515	13,6	
Інші операційні витрати	2520		
<b>Разом</b>	<b>2550</b>		

### IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник  
Головний бухгалтер

### Додаток Г

Таблиця

#### Методики діагностики ймовірності банкрутства

Назва методу	Форма моделі	Критерій оцінки	Ймовірність банкрутства
1	2	3	4
<b>Двофакторна модель Е.Альтмана</b>	$Z = -0,3877 + (-1,0756)K_1 + 0,579K_2$ $K_1$ - поточний коефіцієнт покриття $K_2$ - відношенні позикових коштів до валюти балансу	$Z = 0$	50%
		$Z > 0$	більше 50%
		$Z < 0$	ймовірність банкрутства мала
<b>П'ятифакторна модель Е. Альтмана</b>	$Z = 0,717K_1 + 0,847K_2 + 3,107K_3 + 0,42K_4 + 0,995K_5$ $K_1$ = Власний оборотний капітал / Загальна вартість активів; $K_2$ = Нерозподілений прибуток / Загальна вартість активів; $K_3$ = Прибуток до виплати відсотків / Загальна вартість активів $K_4$ = Балансова вартість власного капіталу/	$Z \leq 1,8$	ймовірність банкрутства дуже висока
		$1,8 < Z \leq 2,7$	висока
		$2,7 < Z \leq 2,9$	банкрутство можливе
		$Z > 2,9$	банкрутство

	Позиковий капітал; K5 = Виторг від продажу / Загальна вартість активів.		малоймовірне
<b>Модель Р. Ліса</b>	$Z = 0,063A + 0,092B + 0,057C + 0,001D$ де А = Оборотні активи / Загальна вартість активів; В = Операційний прибуток / Загальна вартість активів; С = Нерозподілений прибуток / Загальна вартість активів; D = Власний капітал / Позиковий капітал.	$Z < 0,037$	ймовірність банкрутства
<b>Модель Г. Спрінггейта</b>	$Z = 1,03A + 3,07B + 0,66C + 0,4D$ де А = Робочий капітал / Загальна вартість активів; В = Прибуток до сплати податків та процентів / Загальна вартість активів; С = Прибуток до сплати податків / Короткострокові зобов'язання; D = Обсяг продажу / Загальна вартість активів.	$Z < 0,862$	ймовірність банкрутства
<b>Модель Дж. Таффлера і Г. Тішоу</b>	$Z = 0,53 A + 0,13B + 0,18C + 0,16D$ де А = Операційний прибуток / Короткострокові зобов'язання; В = Оборотні активи / Загальна сума зобов'язань; С = Короткострокові зобов'язання / Загальна вартість активів; D = Виручка від реалізації / Загальна вартість активів.	$Z < 0,25$	ймовірність банкрутства
<b>Показник платоспроможності Конана і Гольдера</b>	$Z = -0,16X_1 - 0,22X_2 + 0,87X_3 + 0,10X_4 + 0,24X_5$		
<b>Модель Фулмера</b>	$H = 5,528V_1 + 0,212V_2 + 0,073V_3 + 1,27V_4 + 0,120V_5 + 2,33V_6 + 0,575V_7 + 1,08V_8 + 0,894V_9 - 6,075$ V <sub>1</sub> – нерозподілений прибуток минулих років / сукупні активи V <sub>2</sub> – обсяг реалізації / сукупні активи V <sub>3</sub> – прибуток до сплати податків / сукупні активи V <sub>4</sub> – грошовий потік / сума зобов'язань V <sub>5</sub> – борг / сукупні активи V <sub>6</sub> – пасиви / сукупні активи V <sub>7</sub> – log (матеріальні активи) V <sub>8</sub> – оборотний капітал / сукупні зобов'язання V <sub>9</sub> – прибуток до сплати процентів та податків / сплачений процент	$H < 0$	втрата платоспроможності неминуча
		$H >$	компанія функціонує нормально
<b>R-модель</b>	$R = 8,38K_1 + K_2 + 0,054 K_3 + 0,63 K_4$ K <sub>1</sub> – оборотний капітал (актив); K <sub>2</sub> – чистий прибуток (власний капітал); K <sub>3</sub> – виручка від реалізації (активи); K <sub>4</sub> – чистий прибуток (інтегральні витрати)	менше 0	ймовірність банкрутства 90-100%
		0 – 0,18	висока 60-100%
		0,18-0,32	середня 35-50%
		0,32-0,42	низька 15-20%
		більше 0,42	малоймовірна до 10%
<b>Модель Сайфулліна - Кадикова</b>	$R = 2K_3 + 0,1K_{пл} + 0,08K_{оа} + 0,45P_{п} + P_{вк}$ K <sub>з</sub> – коефіцієнт забезпеченості власними коштами;	$R = 1$	Відповідність мінімальним нормативним ризикам

	<p>Кпл – коефіцієнт поточної ліквідності;          Коа – коефіцієнт оборотності активів;          Рп – рентабельність продажів (комерційна маржа);          Рвк – рентабельність власного капіталу.</p>	R<1	Фінансовий стан незадовільний
<b>Комплексний коефіцієнт О.П. Зайцевої</b>	<p><math>K_{\text{компл}} = 0,25K_{\text{куп}} + 0,1K_{\text{з}} + 0,2K_{\text{с}} + 0,25K_{\text{ур}} + 0,1K_{\text{фр}} + 0,1K_{\text{заг}}</math>          де Куп – коефіцієнт збитковості підприємства, який характеризує відношення чистого збитку до власного капіталу;          Кз – відношення кредиторської і дебіторської заборгованості;          Кс – показник відношення короткострокових зобов'язань і найбільш ліквідних активів, цей коефіцієнт є оберненою величиною показника абсолютної ліквідності;          Кур – збитковість реалізації продукції, яка характеризується відношенням чистого збитку до обсягу реалізації цієї продукції;          Кфр – відношення позичкового і власного капіталу;          Кзаг – коефіцієнт завантаження активів як величина, обернена коефіцієнту оборотності активів</p>	Kфакт > Kп	ймовірність банкрутства висока
<b>Універсальна дискримінаційна модель О.О. Терещенка</b>	<p><math>Z = 1,03 X1 + 0,08 X2 + 10 X3 + 5 X4 + 0,3 + X5 + 0,1 X5</math>          де X1 – cash-flow (зобов'язання);          X2 – валюта балансу (зобов'язання);          X3 – чистий прибуток (валюта балансу);          X4 – чистий прибуток (виручка від реалізації);          X5 – запаси (виручка від реалізації);          X6 – виручка від реалізації (валюта балансу)</p>	Z>2	фінансово стійке підприємство
		1<Z<2	фінансова рівновага підприємства порушена, необхідні заходи антикризового управління
		0<Z<1	загроза банкрутства, необхідні санаційні заходи
		Z<0	напівбанкрут



**Розробник навчально-методичних матеріалів:**

**Викладач дисципліни** – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент:

\_\_\_\_\_ Н. М. Ткачук

10 березня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування 10 березня 2020 року, протокол №9.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ В. П. Синчак

10 березня 2020 року

Декан факультету управління та економіки \_\_\_\_\_ Т. В. Терещенко

11 березня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 27 квітня 2020 року, протокол №6.

Голова методичної ради \_\_\_\_\_ І. Б. Ковтун

27 квітня 2020 року